

Framing of the PS752 Plane Crash on the Websites of the World's News TV Channels

Lida Kavousi

Assistant Professor, Allame Tabataba'i University, Tehran, Iran.

Zarrin Zardar

Assistant Professor, Allame Tabataba'i University, Tehran, Iran.

Abstract

Air accidents are always important to the media and public opinion, but during international political conflicts, the importance of these events increases. The crash of the Ukrainian PS 752 aircraft on 8 January 2020, because of its connection to the Iran-US tensions, became the top news headline of the world. Even now that more than two years have passed since the event, the media tries to steer public opinion in their own desired direction, by producing content about the air crash and its victims, reflecting the reactions of the countries involved and the world powers, and linking it to other issues related to Iran, such as the nuclear issue, human rights, and civil protests. Therefore, to understand national and international public opinion, and to predict the course of events, it's appropriate to study the news coverage of the incident in the world's leading media, including 24-hour television news channels, which are the primary sources of news for the general public. Using the framework analysis methodology, this study examines the images that these media present to their audience about the PS752 incident, in different stages. Therefore, the researchers collected all the news of the incident, published on the websites of BBC Persian, BBC World, IRINN, Iran International, Russia Today, CNN, Fox News, and Euro News, from January 8 to 18, 2020. Finally, 663 news items were collected and the headlines and leads of this 663 data were analyzed. Using pre-existing and new frameworks, this study shows which aspects of the incident were highlighted by any of the mentioned media and based on this data, it compares these media and their policies. The results of this analysis can be summarized as follows: 1. Following the announcement of the missile strike, the level of attention to the incident increased in most of these networks,

* Corresponding Author: lida.kavousi@atu.ac.ir

How to Cite: Kavousi, L., Zardar, Z. (2022). Framing of the PS752 Plane Crash on the Websites of the World's News TV Channels, *Journal of New Media Studies*, 8(29), 155-197.

despite the differences in the patterns of attention; 2. Three approaches based on highlighting, conservatism, and marginalization were identified in framing the news of the incident in the studied media.

Keywords: PS752, Plane Crash, Framework Analysis, News, Website, News TV.

چارچوب‌بندی سقوط هوایپیمای پی‌اس ۷۵۲ در وب‌سایت‌های تلویزیون‌های خبری جهان

استادیار دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

لیدا کاووسی

استادیار دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

زرین زردار

چکیده

سوانح هوایی همیشه برای رسانه‌ها و افکار عمومی مهم‌اند، اما طی مناقشات سیاسی بین‌المللی اهمیت این رویدادها بیشتر می‌شود. سقوط هوایپیمای پی‌اس ۷۵۲ در ۱۸ دی ۹۸، بدلیل ارتباط با تنش مابین ایران و آمریکا، بدل به تیتر اول رسانه‌های دنیا شد. حتی، با گذشت بیش از دو سال، رسانه‌ها با تولید محتوا درباره این رویداد و قربانیان آن، انعکاس واکنش کشورهای دخیل و قدرت‌های جهانی و پیوند آن با سایر مباحث مربوط به ایران، نظیر پرونده اتمی، حقوق بشر و اعتراضات داخلی، افکار عمومی را به سمت وسیع مدنظر خود هدایت می‌کنند. ازین‌رو، برای درک افکار عمومی داخلی و بین‌المللی و پیش‌بینی خط‌سیر تحولات مربوط به سانجه، مطالعه پوشش خبری رویداد در رسانه‌های شاخص جهان، از جمله تلویزیون‌های خبری ۲۴ ساعته که منبع خبری مخاطبان عام‌اند، مناسب است. مقاله حاضر، به‌روش تحلیل چهارچوب بررسی می‌کند که این رسانه‌ها، در مراحل مختلف، چه تصویری از رویداد سقوط پی‌اس ۷۵۲ به مخاطبان دادند. بدین‌منظور، پژوهشگران تمام اخبار سقوط پی‌اس ۷۵۲ را که از ۱۸ تا ۲۸ دی ۱۳۹۸ در وب‌سایت‌های بی‌بی‌سی فارسی، بی‌بی‌سی جهانی، شبکه خبر ایران، ایران‌ایترنشنال، راشاتودی، سی‌ان‌ان، فاکس نیوز و یورونیوز منتشر شده بود گردآوردنند. تعداد داده‌ها ۶۶۳ و شامل تمام تیترها و لیدها بود. این پژوهش، با استفاده از چارچوب‌های از پیش موجود و جدید، نشان می‌دهد که هریک از رسانه‌های مذکور کدام وجوه از رویداد را بر جسته‌تر کردند و براساس این داده‌ها به مقایسه این رسانه‌ها و سیاست‌های آن‌ها می‌پردازد. نتایج این تحلیل در دو محور خلاصه می‌شود: ۱. افزایش سطح توجه اغلب این شبکه‌ها پس از اعلام اصابت

موشک و در عین حال تفاوت الگوی توجه آن‌ها؛ و ۲. شناسایی سه رویکرد مبتنی بر برجسته‌سازی، محافظه‌کاری و حاشیه‌رانی در چارچوب‌بندی اخبار مذکور در شبکه‌های مورد بررسی.

کلیدواژه‌ها: هواپیمای پی‌اس ۷۵۲، سقوط هواپیما، تحلیل چارچوب، خبر، وبسایت، تلویزیون خبری.

مقدمه

حوادث و سوانح هوایی همیشه توجه رسانه‌ها و افکار عمومی را در دنیا به خود جلب می‌کنند، اما زمانی که مناقشات سیاسی بین‌المللی تأثیری تعیین کننده در چنین رویدادهایی دارند، اهمیت آن برای رسانه‌های خبری صدچندان می‌شود. خبر سقوط هواپیمای پی اس ۷۵۲ خطوط هوایی اوکراین که به هنگام عزیمت از تهران به مقصد کیف در ساعات اولیه صبح روز چهارشنبه، ۱۸ دی ۹۸ (هشتم ژانویه سال ۲۰۲۰) به‌وقوع پیوست، به دلیل ارتباطی که با بالا رفتن تنش در روابط ایران و ایالات متحده داشت، به سرعت به تیتر اول رسانه‌های خبری دنیا تبدیل شد. قبل از این رویداد، ایران و آمریکا به دنبال ترور قاسم سلیمانی، فرمانده سپاه قدس ایران، با حمله موشکی آمریکا به فرودگاه بغداد در آستانه یک رویارویی نظامی جدی قرار گرفته بودند. بامداد چهارشنبه، ایران در اقدامی تلافی‌جویانه به پایگاه نظامی عین‌الاسد در خاک عراق که محل استقرار نظامیان آمریکایی بود، حمله موشکی کرد. ساعت ۶ بامداد همان روز هواپیمای اوکراینی دقایقی پس از بلند شدن از باند سقوط کرد و گمانهزنی‌ها در مورد علت سقوط بیشتر به نقص فنی و آتش گرفتن یکی از موتورهای هواپیما نزدیک بود؛ اما روز بعد، واشنگتن پست با انتشار خبری مدعی شد با توجه به اطلاعاتی که از وزارت دفاع آمریکا به دست آورده، احتمالاً هواپیمای اوکراینی به‌اشتباه هدف اصابت موشک قرار گرفته است. ویدئویی که بلafاصله از لحظه سقوط منتشر شد، برخورد شیئی ناشناس را با هواپیما تأیید می‌کرد. این اتفاق منجر به کشته شدن همه ۱۷۶ سرنشین هواپیما، از جمله ۱۸۲ ایرانی، ۵۷ کانادایی و ۱۱ اوکراینی شد.

پس از مباحثات و مناقشات فراوان در فضای مجازی، رسانه‌های جمعی و اظهارات مقامات سیاسی کشورهای درگیر در بحران، سرانجام ستاد مشترک ارتش در بیانیه‌ای در صبح روز شنبه ۲۱ دی ماه ۱۳۹۸ مسئولیت سقوط را بر عهده گرفت و اعلام کرد که دلیل این حادثه پرتاب موشک از گنبد دفاع موشکی پایتخت بود. بر اساس بیانیه مذکور، این هواپیما در حال نزدیک شدن به یک «مرکز حساس نظامی» متعلق به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران بود که وظیفه دفاع از حریم هوایی کشور را بر عهده دارد. البته در این بیانیه

تصریح شده بود که این پرتاب غیرعمدی بود و به دنبال وضعیت آماده باش ناشی از حمله احتمالی آمریکا اتفاق افتاد. حسن روحانی، رئیس جمهوری وقت ایران، نیز با استفاده از عبارات «خطای انسانی» و «اشتباهی نابخشودنی» اعلام کرد که این حادثه سهوی بود.

در پی این حادثه، فضای داخلی کشور دستخوش التهاب زیادی شد. پس از نمایش اتحاد و همبستگی پس از ترور سردار قاسم سلیمانی که به عزم ایرانیان برای مقابله با دشمن خارجی تفسیر شد، موجی از خشم و اندوه عمومی سراسر کشور را فرا گرفت. کشورهای خارجی درگیر در بحران (اوکراین، کانادا، آمریکا و افغانستان) نیز به طور گسترده‌ای به این وضعیت واکنش نشان دادند. به دلیل ابعاد بین‌المللی حادثه، رسانه‌های خبری تلویزیونی ۲۴ ساعته به طور وسیعی ابعاد مختلف داستان سقوط را پوشش دادند و حتی سناریوهای دیگری نظیر عمدی بودن پرتاب موشک را نیز در فضای بین‌المللی مطرح کردند. این موضوع، حادثه سقوط هوایپیما را به یک پرونده رسانه‌ای بین‌المللی تبدیل کرد. تعامل سیار زیاد مخاطبان رسانه‌های جمعی و جدید در فضای داخلی و بین‌المللی به‌زودی همه دیدگاه‌های مطرح شده در رسانه‌ها را به فضای عمومی جامعه آورد و رسانه‌های جدید نقش مهمی در تولید سناریوهای جدید و بازنثر داستان‌های مطرح شده در رسانه‌های جمعی ایفا کردند. مردم دیدگاه‌های متفاوتی را در مورد سقوط ارائه کردند. برای مثال، برخی دولت ایران را به دلیل تلاش اولیه برای سرپوش گذاشتن بر دخالت خود در سقوط هوایپیما مقصراً دانستند. برخی دیگر، رئیس جمهوری آمریکا را به‌دلیل ایجاد محیط مساعد برای بروز چنین حادثه‌ای مقصراً دانستند (Arango, Bergman, & Hubbard, 2020).

اما به دلیل ماهیت بسیار مناقشه‌برانگیز و حساس حادثه، منابع رسمی در مورد این رویداد اهمیت بیشتری پیدا کردند و رسانه‌های خبری نخبه، به دلیل دسترسی مستقیم به دیدگاه‌های رسمی دولت‌ها، نقش اصلی را در گردش اخبار و اطلاعات مربوط به حادثه سقوط تا به امروز بازی کرده‌اند. تا امروز که بیش از دو سال از این حادثه گذشته است، رسانه‌های خبری با تولید گزارش‌ها و اخبار مفصل درباره رویداد، قربانیان و انعکاس و اکنش کشورهای درگیر بحران و قدرت‌های بزرگ جهانی و پیوند این رویداد با سایر

مباحث مرتبط با ایران، نظریه پرونده اتمی، حقوق بشر، اعتراضات داخلی و نظایر آن، افکار عمومی را به سمت وسوی مدنظر خود هدایت می‌کنند.

در چنین شرایطی، برای درک رفتار افکار عمومی داخلی و بین‌المللی، مطالعهٔ نحوه پوشش خبری رویداد در رسانه‌های خبری شاخص جهان ضرورت می‌یابد. وجود چنین شناختی همچنین می‌تواند به ما در فهم و پیش‌بینی خط‌سیر تحولات مرتبط با سانحه سقوط هواپیما نیز کمک شایانی کند. تلویزیون‌های خبری ۲۴ ساعته به این دلیل که منبعی جدی برای مخاطبان عام رسانه‌های خبری محسوب می‌شوند، برای این تحلیل استفاده می‌شوند. ما در این مقاله به دنبال فهم این نکته خواهیم بود که رسانه‌های خبری شاخص دنیا چه تصویری از حادثه سقوط هواپیمای ۷۵۲ خطوط هواپیمایی اوکراین به مخاطبان خود ارائه داده‌اند و ابعاد و اجزای این تصویر قبل و بعد از بیانیه ستاد مشترک ارتش ایران چه تفاوتی دارد.

پیشینه و مرور نظری انعکاس حوادث هوایی در رسانه‌ها

سقوط هواپیماها همواره در زمرة موضوعات جالب توجه تحقیقات رسانه‌ها و ارتباطات بوده‌اند، زیرا فرصت مهمی برای کسب دیدگاه دربارهٔ پوشش رسانه‌ای یا تعاملات رسانه‌های اجتماعی فراهم می‌کنند (Entman, 1991; Henderson, 2003; Rybalko, 2011).

پس از وقوع حوادث هوایی، رسانه‌ها به منزلهٔ کانال‌هایی مهم برای انتشار، به‌روزرسانی و تجزیه و تحلیل اطلاعات عمل می‌کنند (Henderson, 2003). برخی از مطالعات قبلی نشان داده‌اند که رسانه‌های خبری چگونه موضوعات مربوط به سقوط هواپیماها را چارچوب‌بندی می‌کنند (Entman, 1991; Rybalko, 2011). برای مثال، انتمن^۱ (1991) این موضوع را بررسی کرد که رسانه‌های خبری ایالات متحده سقوط دو هواپیمای بزرگ بین‌المللی در دهه ۱۹۸۰ را چگونه به دو شکل متفاوت ترسیم کردند.

1. Entman

به طور خاص، انتمن (1991) دو شماره از تایمز و نیوزویک را پس از سرنگونی پرواز ۶۵۵ ایران ایر توسط ایالات متحده در سال ۱۹۸۸ و اتحاد جماهیر شوروی تجزیه و تحلیل کرد. این پژوهش تحلیل محتوا نشان داد که سرنگونی هواپیمایی کره‌ای عملی غیراخلاقی و جنایتکارانه به تصویر کشیده شده، اما پرونده سقوط هواپیمای ایرانی با عنوان پیچیدگی عملیات نظامی مطرح شده است. بر اساس یافته‌های این تحقیق، انتمن (1991) به این نتیجه رسید که اخبار مربوط به سرنگونی هواپیمای ایرانی به دست نیروهای آمریکایی با تأکید نکردن بر عامل اتفاق و قربانیان آن و با انتخاب گرافیک و صفت‌های سوگیرانه، آن را مشکلی فنی معرفی کردند، درحالی که سرنگونی شلیک به جت کره‌ای و سرنگونی آن به دست نیروهای شوروی به مثابه تخطی از اصول اخلاقی به تصویر کشیده شد.

تحلیل محتوایی که Rybalko^۱ (2011) بر پوشش دو روزنامه روسیه از سقوط هواپیمای روسی در سال ۲۰۰۸ انجام داد نشان‌دهنده این بود که پیامدهای فاجعه، علت و منافع انسانی چارچوب‌های غالب در پوشش رسانه‌ای بودند. در مقابل، پست‌های مخاطبان درباره این سقوط حاکی از آن بود که آن‌ها عمدتاً به داستان‌هایی توجه داشتند که حاوی چارچوب‌های علت و انتساب بودند.

شیوه مواجهه دولت‌ها و شرکت‌های هواپیمایی نیز در نحوه بازتاب اخبار حادثه در رسانه‌ها اثر می‌گذارد. برای مثال، در مورد سقوط هواپیمای ۳۷۰ خطوط هوایی مالزی در سال ۲۰۱۴، چارچوب‌های اخبار انکاس یافته در رسانه‌ها از تمرکز بر تحقیقات به تمرکز بر قربانیان تغییر یافت (Zafra & Maydell, 2018). میسلیک^۲ و همکارانش (2019) با تحلیل تأثیر دولت‌های روسیه و لهستان بر پوشش رسانه‌ای سقوط هواپیمای اسمولنسک در سال ۲۰۱۰ دریافتند که ارتباط با دولت بر ساخت چارچوب برای موضوعات غالب در روزنامه‌های روسیه و لهستان تأثیر گذاشته است.

وندرمیر^۳ و همکارانش (2019) استدلال کرده‌اند که با گذشت زمان، توجه رسانه‌ها

1. Rybalko

2. Myslik

3. Van Der Meer

به حوادث هوانوردی در نتیجه پدیده رسانه‌زدگی^۱ افزایش یافته است. آن‌ها در سه دوره زمانی مختلف چارچوب‌های رسانه‌های متعددی را تحلیل کردند. نتایج نشان داد که در حالی که چارچوب‌های اینمنی فنی، حوزه قضایی، راه حل محصول، قربانی و سیاست رایج‌ترین چارچوب‌ها بین سال‌های ۱۹۹۱ و ۱۹۹۹ بودند، چارچوب‌های قربانی، علت فنی، روابط بین‌المللی، سیاست و تروریسم بین سال‌های ۲۰۰۰ و ۲۰۱۰ غالب بودند. علاوه بر این، مطالعه آن‌ها به این نتیجه رسید که درگیری سیاسی، پیامدهای اجتماعی، قربانی، پیشگیری و پیامدهای آن بیشتر بین سال‌های ۲۰۱۱ و ۲۰۱۵ نشان داده شده است.

وندرمیر و همکاران (2014) با استفاده از روش تحلیل شبکه معنایی خودکار، فرآیند ساخت چارچوب را در سه عرصه مربوط به چهار حادثه هوایی رخداده در هلند تحلیل کردند: روابط عمومی (محتوای مطبوعات)، رسانه‌های خبری (خبر) و رسانه‌های اجتماعی (بیانیه‌های رسانه‌های اجتماعی). آن‌ها بر اساس تحلیل تجربی به این نتیجه رسیدند که چارچوب‌سازی‌ها را می‌توان در سه مرحله طبقه‌بندی کرد. در مرحله اول بحران، روابط عمومی، رسانه‌های خبری و کاربران رسانه‌های اجتماعی چارچوب‌های متفاوتی را براساس باورهای خود می‌سازند. با این حال، در مرحله دوم بحران، این سه عرصه چارچوب‌های مشابه ایجاد می‌کنند و سپس در مرحله نهایی تغییرات بیشتری بین چارچوب‌ها مشاهده می‌شود.

وارسیهانتاری^۲ و پوترا^۳ (2018) محتوای وب‌سایت‌های خطوط هوایی ایرآسیا و مالزی را پس از حوادث هواپیماهایی‌شان در سال ۲۰۱۴ تجزیه و تحلیل کردند. یافته‌ها نشان داد که این خطوط هوایی استراتژی‌های مختلفی را در مواجهه با بحران به کار گرفته‌اند. در حالی که هردو شرکت هواپیمایی به سرعت به حادثه واکنش نشان دادند، ایرآسیا بیشتری بر عذرخواهی تأکید کرد و خطوط هوایی مالزی بیشتر بر پرداخت غرامت متمرکز شد. مقاله دیگری که مشخصاً به حادثه موردنرسی تحقیق حاضر می‌پردازد کاری است با عنوان «چارچوب‌های رقیب در رسانه‌های اجتماعی: تحلیل تؤییت‌های انگلیسی و فارسی

1. mediatisation

2. Warsihantari

3. Putra

درباره سقوط هواپیما در ایران^۱. این اثر که نوشتۀ فاطمه شایسته^۲ و هیونجین سئو^۳ (2021) است، با تجزیه و تحلیل تفاوت چارچوب‌بندی توئیت‌های انگلیسی و فارسی، تفاوت‌ها و شباهت‌های مهمی را بین توئیت‌های انگلیسی و توئیت‌های فارسی از نظر چارچوب‌های برجسته و جفت‌های واژه‌ای که اغلب هم‌زمان اتفاق می‌افتد و حوزه‌های موضوعی مورد بحث، نشان می‌دهد. بر اساس نتایج این پژوهش، مردم دیدگاه‌های تشخیصی و پیش‌آگهی متفاوتی درباره سقوط ارائه کرده‌اند. بارزترین چارچوب در توئیت‌های انگلیسی و فارسی، چارچوب تشخیصی^۴ بود. از نظر چارچوب کنش جمعی، تفاوت آماری معنی‌داری بین توئیت‌های انگلیسی و فارسی وجود داشت. در حالی که دومین چارچوب برجسته در توئیت‌های فارسی چارچوب انگیزشی^۵ بود، چارچوب پیش‌آگهی^۶ دومین چارچوب برجسته در توئیت‌های انگلیسی بود.

علاوه بر عموم مردم، شرکت‌های هواپیمایی هم به طور روزافرون از رسانه‌های اجتماعی برای توضیح جزئیات مربوط به سقوط هواپیماها استفاده می‌کنند و این روش بر چارچوب‌های رسانه‌ها نیز تأثیر گذاشته است. رودریگر-توبس^۷ و دومینگوئز-لوپز^۸ (2017) توئیت‌های حساب‌های جرمن‌وینگز^۹ و لوفتanza^{۱۰} در مورد سقوط پرواز ۹۵۲۵ هواپیمایی جرمن‌وینگز را تحلیل کردند. آن‌ها دریافتند که این شرکت مسئولیت را پذیرفته، اطلاعات دقیقی ارائه کرده، با خانواده قربانیان ارتباط برقرار کرده و مراتب تسلیت خود را نیز اعلام کرده است. گرکن^{۱۱}، وندرلند^{۱۲} و وندرمیر (2016) صفحۀ فیسبوک

1. Competing Frames on Social Media: Analysis of English and Farsi Tweets on Iran Plane Crash

2. Fatemeh Shayesteh

3. Hyunjin Seo

4. diagnostic

5. motivational

6. prognostic

7. Rodriguez-Toubes

8. Dominguez-Lopez

9. Germanwings

10. Lufthansa

11. Gerken

12. Van Der Land

ایرآسیا^۱ و مکالمات آنلайн درباره سقوط پرواز ۸۵۰ اندونزی ایرآسیا را تجزیه و تحلیل کردند تا هم کارایی واکنش به بحران و هم همسویی چارچوب‌های شرکت هواپیمایی و عame مردم در رسانه‌های اجتماعی را تحلیل کنند. نتایج نشان داد که شرکت هواپیمایی و مردم بر جنبه‌های متفاوتی از این رویداد تأکید کرده‌اند. این شرکت از چارچوب‌هایی با تمرکز بر انکار، تقلیل و بازسازی استفاده کرد، درحالی که مردم از چارچوب «پرسشگری درباره خدمات» و چارچوب احساسی استفاده کردند.

چارچوب‌بندی در رسانه‌های خبری

گافمن (1974) از نخستین کسانی بود که مفهوم چارچوب را در پژوهش‌های جامعه‌شناسی به کار برد. در تعریف گافمن، چارچوب الگویی پیشینی در ذهن افراد است که می‌توان تجربه‌های زندگی را با قراردادن در قالب آن‌ها معنادار کرد؛ به عبارت دیگر، چارچوب‌ها الگوهایی تفسیری برای فهم پدیده‌ها فراهم می‌کنند (Lück, 2018). نظریه چارچوب‌بندی طی دهه‌های متتمادی در تحقیقات رسانه‌ها و ارتباطات، برای درک چگونگی به تصویر کشیده‌شدن هر موضوع خاص در رسانه و چگونگی اثرگذاری هر تصویر خاص بر درک مخاطب از آن موضوع به کار رفته است (Entman, 1993; Gamson & Modigliani, 1989; Oliver, Raney, & Bryant, 2020; Scheufele, 1999).

تعاریف متفاوتی از چارچوب‌بندی و رویکردهای متنوعی برای تحلیل چارچوب وجود دارد. یکی از این تعاریف را انتمن (1993) به‌این‌ترتیب عرضه کرده است: چارچوب‌بندی عبارت است از «انتخاب برخی از جنبه‌های واقعیت درکشده و بر جسته‌تر کردن آن‌ها در متن ارتباطی، به‌گونه‌ای که مؤید تعریفی خاص از یک مشکل، تفسیری درباره رابطه‌ای علی، ارزیابی اخلاقی و/یا توصیه‌ای برای علاج مسئله توصیف شده باشد». همچنین، به گفته انتمن، فرایندهای مختلف چارچوب‌بندی در چهار سطح فرهنگ، ذهن نخبگان و متخصصان ارتباطی، در متن ارتباطی و در اذهان مردم شکل می‌گیرد (Entman, 2009: 176).

گامسن^۱ (1992) و گامسن و مودیلیانی^۲ (1989) هم چارچوب را این‌طور تعریف می‌کنند: «ایدهٔ سازمان‌دهنده اصلی برای درک رویدادهای رخداده در دنیای واقعی، در حالی که بر اطلاعات خاصی تأکید می‌شود و اطلاعاتی دیگر بی‌اهمیت تلقی می‌شوند». گامسن و مودیلیانی (1987) چارچوب را این‌گونه هم تعریف کرده‌اند: «ایدهٔ یا خط داستانی سازمان‌دهنده اصلی که به سلسله رویدادهای در حال گره‌گشایی معنا می‌بخشد و ارتباطی بین آن‌ها ایجاد می‌کند». مودیلیانی (1989) به نقل از دوریس^۳ چارچوب را «بسته‌های تفسیری»^۴ توصیف می‌کند که مردم با استفاده از آن‌ها به رویدادها یا مسائل معنا می‌دهند (De Vreese, 2005: 51).

به گفته دانجلو^۵ و کوپرس^۶ (2010) چارچوب‌بندی به مثابه مفهوم، رویکرد، نظریه، طبقه‌ای از اثرات رسانه‌ای، دیدگاه، تکنیک تحلیل، پارادایم و برنامه تحقیقاتی چندپارادایمی توصیف شده است.

در حوزه ارتباطات، مفهوم چارچوب را نخستین‌بار گیتلین^۷ و تاکمن^۸ برای بررسی چگونگی بسته‌بندی و عرضه اخبار در رسانه‌ها به کار بردن. این دو تن چارچوب‌های به کاررفته رسانه‌ها برای انتشار و ارسال اخبار به مخاطبان و نیز چگونگی عملکرد کاربران در تفسیر اخبار دریافتی را بررسی کردند (زابلی زاده، ۱۳۹۳). به گفته تاکمن و توکسبری^۹، عوامل شکل‌دهنده به چارچوب‌های خبری در رسانه‌ها عبارت‌اند از: ارزش‌ها و هنجارهای جامعه، محدودیت‌ها و فشارهای سازمانی، فشارهای اعمال‌شونده از طرف سیاست‌گذاران و گروه‌های ذی‌نفوذ، مقتضیات حرفه‌ای و گرایش‌های سیاسی و عقیدتی نیروهای کار رسانه‌ای (Tuchman, 1978; Tewksbury et al., 2009).

-
1. Gamson
 2. Modigliani
 3. De Vreese
 4. Interpretative Packages
 5. D'Angelo
 6. Kuypers
 7. Gitlin
 8. Tuchman
 9. Tewksbury

اوستوزین^۱ معتقد است که «خبر چیزی جز بازتاب واقعی واقعیت است». وی این نکته را اصل نظریه چارچوب‌بندی می‌داند. او اضافه می‌کند که خبر «قابی» یا پنجره‌ای به روی واقعیت است که تنها می‌تواند بخشی از این واقعیت را منعکس کند» (Fourie, 2001: 465).

به گفته مهدی‌زاده، به طور کلی، چارچوب‌سازی به این معناست که رسانه‌ها آینه‌ای برای انعکاس واقعیت نیستند، بلکه سازنده و شکل‌دهنده به آن‌اند. چارچوب‌سازی به رابطه میان متن و اطلاعات به گونه‌ای که معنای خاصی را به ذهن متبار کند، اشاره دارد. براساس این نظریه، رسانه‌ها توجه خود را بر بعضی موضوعات و رویدادها متمرکز می‌کنند و سپس آن‌ها را در چارچوب معنایی خاص قرار می‌دهند؛ بنابراین، رسانه‌ها به مخاطبان می‌گویند درباره چه فکر کنند و سپس چگونه فکر کردن را نیز در چارچوبی که از پیش ساخته و پرداخته‌اند به آنان تحمیل می‌کنند (مهدی‌زاده، ۱۳۹۳). به عبارتی، همان‌طور که مهدی‌زاده (۱۳۹۸) به نقل از مای و همکارانش ذکر کرده است، رسانه‌های خبری با چارچوب‌سازی بر نحوه دریافت خبر و چگونگی برداشت توده مردم از رویدادها تأثیری مهم و اساسی می‌گذارند (Moy, Tewksbury, Rinke, 2016).

به گفته کینگ^۲ (2000: 666)، اخبار بازنمایی‌ای از جهان است که روزنامه‌نگار واسطه آن است؛ مانند هر گفتمانی، این گفتمان به شکلی سازنده از آنچه در مورد آن صحبت می‌کند الگوبرداری می‌کند. تفاوت در بیان معرف تمایز ایدئولوژیک و درنتیجه موجب تفاوت در بازنمایی است؛ بنابراین، محتوای اخبار بازنمای ایده‌ها، باورها، ارزش‌ها، نظریه‌ها و ایدئولوژی است. نقش اصلی زبان خبری به منزله گفتمان، طبقه‌بندی‌ای است که روزنامه‌نگار بر خود رویداد اعمال می‌کند.

نمونه‌های آثار مبتنی بر چارچوب‌بندی نیز متنوع است. برای مثال، مهدی‌زاده و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهشی با عنوان «مقایسه بر ساخت رسانه‌ای متأزعه سوریه در اخبار تلویزیونی صداوسیما ج.ا. و بی‌بی‌سی فارسی» به بررسی تفاوت‌های چارچوب گفتمانی

1. Oosthuizen

2. Qing

بازنمایی شده از درگیری‌های سوریه در شبکه یک سیمای جمهوری اسلامی ایران و بی‌بی‌سی فارسی می‌پردازد. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که چارچوب‌های گفتمانی برای بازنمایی رویداد سوریه در دو شبکه بی‌بی‌سی فارسی و شبکه یک سیما بسیار متفاوت و گاهی کاملاً متضاد است. دلیل این امر همدلی و نزدیکی هریک از این دو رسانه به یکی از سویه‌های درگیری است. شبکه یک، با استفاده از مؤلفه‌های گفتمان انقلاب اسلامی، نظری حمایت از جبهه مقاومت و استکبارستیزی و نفی مداخله بیگانگان، اقدامات دولت سوریه را مشروع جلوه می‌دهد و درگیری‌ها را توطئه‌ای علیه این کشور می‌داند و بی‌بی‌سی سعی می‌کند با استفاده از مؤلفه‌های گفتمان لیبرال دموکراسی چون حقوق بشر، دفاع، قانون محوری و گذار سیاسی، مخالفان دولت سوریه را موجه جلوه دهد.

زابلی زاده در پژوهشی با عنوان «چارچوب‌سازی رویدادهای اعتراضی مصر، لیبی و بحرین در شبکه‌های پرسنلی وی، الجزیره، بی‌بی‌سی و سیانان» به بررسی مفهوم «سیانانزدگی» در چارچوب‌سازی رویدادهای اعتراضی کشورهای عربی پرداخته است. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که شبکه‌های «ضدجریان» برای چارچوب‌های خود از جریان اصلی الگوبرداری می‌کنند؛ اما در مورد چارچوب‌های خاص (موضوع محور) نمی‌توان با قاطعیت گفت که جریان اصلی تأثیر مثبت دارد یا منفی، بلکه ترکیبی از عوامل مختلف، مانند مالکیت و خطمشی رسانه و از آن مهم‌تر، سیاست‌های کشورها در نحوه پوشش رویدادها اثرگذارند.

روش پژوهش

در پژوهش حاضر از رویکرد کمی استفاده شده است و پژوهشگران روش تحلیل کمی چارچوب را برای انجام این پژوهش برگزیده‌اند.

جامعه آماری پژوهش تمام خبرهای مربوط به سقوط هوایی‌پی‌اس ۷۵۲ خطوط هوایی اوکراین در وبسایت‌های شبکه‌های خبری ۲۴ ساعتی مطرح جهان است که با استفاده از روش تمام‌شماری در بازه زمانی ۱۸ تا ۲۸ دی ۱۳۹۸ انتخاب شدند. تعداد داده‌های تحلیل شده معادل ۶۶۳ مطلب و شامل تمام تیترها و لیدها بود.

پرسش‌های مطرح در این پژوهش به شرح زیر تدوین شدند:

پرسش اصلی:

- کلیت چارچوب‌سازی پوشش خبری سقوط هواپیمای پی‌اس ۷۵۲ خطوط هواپیمایی اوکراین در رسانه‌های خبری عمده جهان چگونه بوده است؟

پرسش‌های فرعی:

- چارچوب‌های تکرارشونده در اخبار رسانه‌های متعدد خبری جهان درباره سقوط هواپیمای پی‌اس ۷۵۲ چه بود و چه تفاوت‌هایی با هم دارد؟
- بازنمایی‌های رسانه ملی از این رویداد با رسانه‌های خارجی همسو و غیرهمسو چه تفاوت‌ها و شباهت‌هایی دارد؟

برای رسیدن به پاسخ پرسش‌ها، پژوهشگران ابتدا مجموعه اخبار مرتبط با سقوط هواپیمای پی‌اس ۷۵۲ اوکراین را از رسانه‌های خبری بی‌بی‌سی فارسی، بی‌بی‌سی جهانی، شبکه خبر ایران، ایران اینترنشنال، راشاتودی، سی‌ان‌ان، فاکس نیوز و یورونیوز از زمان وقوع حادثه تا ده روز بعد از آن استخراج و گردآوری کردند. برای دسترسی به این اخبار از چند مسیر جست‌وجوی سراسری در اینترنت و جست‌وجوی در سایت‌های این رسانه‌ها استفاده شد. این جست‌وجوها هم با استفاده از کلیداژه‌های متعدد و هم براساس بازه زمانی اخبار صورت گرفت. از آنجاکه نقطه مرکز تحلیل تیتر اخبار و لید بود، مرکز بر بخش‌های از محتواهای مربوط بود که حاوی متن و دارای تیتر و لید بودند. بر این اساس، از برنامه‌های خبری که حاوی مصاحبه یا تصویر صرف بود چشم‌پوشی شد. تواتر کاربرد واژگان و هم‌کناری آن‌ها، چارچوب‌های مورداستفاده و حوزه‌های موضوعی موردنبحث ملاک پژوهشگران در تصمیم‌گیری راجع به طبقه‌بندی و کدگذاری بود.

با آنکه اطلاعات آماری حاصل می‌تواند شمای کلی مفیدی درباره موضوع بدهد، کدگذاری انسانی راهی درک دقیق‌تر و عمیق‌تر اطلاعات است. ازین‌رو، دو پژوهشگر در نشست‌های مداوم راجع به هریک از تیترها و لیدهای اخبار تصمیم‌گیری

کردند. شکل کلی کدگذاری‌ها مبتنی بر چارچوب‌های از پیش موجود و نیز چارچوب‌های نوپدید مشاهده شده در این رویداد بود.

بر اساس روش دوپلوي^۱ (1997:33)، به نقل از لینستورم^۲ و مارais^۳ (2012)، تحلیل ساده چارچوب خبری شامل ۶ مرحله است. براساس ادبیات نظری، مقایسه تحلیل‌های چارچوب خبری قبلی و همچنین تجربه شخصی نویسنده‌گان از انجام تحلیل‌های چارچوب، این مراحل برای پژوهش حاضر به شرح زیر شکل گرفت.

مرحله ۱: انتخاب رسانه‌ای برای موضوع موردبررسی

درمورد پژوهش حاضر، رسانه‌های تلویزیونی عمده برای بررسی انتخاب شدند و به‌منظور فراهم کردن امکان کنترل دقیق‌تر و دسترسی به محتوای قابل‌بررسی برای تحلیل چارچوب، به سایت اینترنتی هریک مراجعه شد.

مرحله ۲: تعیین بازه زمانی

هنگامی که موضوع/رسانه انتخاب شد، محققان زمان موردبررسی را انتخاب کردند. دلیل این انتخاب نیز اهمیت سیر تحولات در زمان مذکور بود. در پژوهش حاضر، زمان انتخاب شده از هنگام سقوط تا ۱۰ روز بعدازآن است که در سه روز اول این بازه مسئولان از اعلام علت سقوط پرهیز کردند، به همین علت انواع گمانهزنی‌ها درباره رویداد مطرح شد و پیش و پس از آن نیز واکنش افکار عمومی راجع به حادثه شکل گرفت. این گمانهزنی‌ها و تحولات منطقاً بستری برای جهت‌گیری‌های رسانه‌ها راجع به این رخداد شد. از این‌رو، پژوهشگران موضوع مذکور را برای پژوهش و شناخت مکنونات رسانه‌های متعدد جهانی مناسب تشخیص دادند.

مرحله ۳: طراحی نمونه پژوهش

پژوهشگران در این مرحله رسانه‌های فراوانی را مدنظر قرار دادند و نهایتاً تعداد ۸ شبکه را

1. Du Plooy
2. Linström
3. Marais

برای بررسی برگزیدن. نمونه‌های متعدد مورد بررسی این نکته را نشان داد که همه رسانه‌ها، به رغم تناسب و ارتباط ظاهری‌شان با موضوع پژوهش، برای اجرای این پژوهش مناسب نیستند زیرا سطح پرداختن به موضوع در همه آن‌ها در حد موردنظر پژوهشگران نبود. نمونه این دست رسانه‌ها سی‌سی‌تی وی^۱ بود که به رغم روابط تنگاتنگ دو کشور چین و ایران، بسیار اندک و سطحی به موضوع پرداخت و برخلاف راشاتودی، رسانه متعلق به دیگر کشور همسو با جمهوری اسلامی ایران، به هیچ‌وجه برای این رویداد ارزش خبری قائل نشد. درنهایت، تعدادی از رسانه‌ها که مرحله آزمون را از سر گذراندند برای پژوهش باشند یا دست کم مخاطبان فارسی‌زبان داشته باشند. این شبکه‌ها عبارت‌اند از بی‌بی‌سی فارسی، بی‌بی‌سی جهانی، شبکه خبر ایران، ایران اینترنشنال، راشاتودی، سی‌ان‌ان، فاکس نیوز و یورونیوز. پژوهشگران سپس تمام خبرهای مرتبط موجود در وب‌سایت‌های این شبکه‌ها را به شیوه تمام‌شماری تحلیل کردند.

مرحله ۴: تعیین واحد تحلیل

پژوهشگران بر آن بودند که اخبار تلویزیونی مربوط به این رویداد را مورد بررسی قرار دهند. طی فرایند تصمیم‌گیری، به این نتیجه رسیدند که برای دسترسی دقیق به محتوایی که بتوان چارچوب‌ها را از آن استخراج کرد، بهتر است نسخه وب اخبار را بررسی کنند. دلیل این امر نیز هم دسترسی آسان‌تر بود و هم امکان بررسی دقیق‌تر برای متون ازیش‌آمده و در دسترس. به علاوه، سیاست تولید محتوای تلویزیونی و سایت خبری سیاستی واحد است و اغلب حتی از واژگانی یکسان در آن‌ها استفاده شده است.

سرفصل‌ها همواره از شاخص‌های مهم چارچوب هر خبرند. همان‌طور که پن^۲ و کاسیکی^۳ (1993: 59) اشاره کرده‌اند، «تیتر بر جسته ترین نشانه برای فعال کردن مفاهیم خاص معنایی مرتبط در ذهن خوانندگان است و بنابراین، قدرتمندترین ابزار

1. CCTV

2. Pan

3. Kosicki

چارچوب‌بندی ساختار نحوی است». از این‌رو، در این پژوهش برای ایجاد انسجام، روش کردن و محدودسازی برسی، تیتر و لید برای تحلیل چارچوب انتخاب شد، زیرا حاوی مهم‌ترین عناصر شکل دهنده خبرنده و درواقع چکیده‌ای مناسب برای شناخت خبر در اختیار می‌گذارند.

مرحله ۵: انتخاب نوع چارچوب

انتخاب چارچوب‌ها می‌تواند به صورت استقرایی انجام شود که طی آن، چارچوب‌ها با پیشرفت تحقیق ظاهر می‌شوند. محقق چارچوب‌های خبری را بر اساس مطالعه‌ای مقدماتی انتخاب می‌کند که با انتخاب تصادفی محتواهای خبری آغاز می‌شود. در این مطالعه مقدماتی، محقق هر متن خبری را چندین بار می‌خواند، یادداشت‌برداری می‌کند و پس از آن چارچوب‌های خبری را مشخص می‌سازد.

اغلب محققان کار خود را با چارچوب‌های خبری استاندارد شناسایی شده در تحلیل‌های چارچوب‌بندی‌های قبلی، مانند چارچوب درگیری، مسئولیت، اقتصاد و منافع انسانی پیش می‌برند (Scheufele, 1999; Neuman, Just, & Crigler, 1992:64; Semetko & Valkenburg, 2000 In De Vreese, 2005:56 رویکرد قیاسی یاد می‌شود).

پس از تصمیم‌گیری در مورد فرآیند انتخاب چارچوب برای مطالعه، محقق می‌تواند تصمیم بگیرد که در هر یک از آیتم‌های خبری فقط یک چارچوب غالب را شناسایی کند و یا چارچوب‌های غالب و فرعی را. چارچوب ثانویه معمولاً ایده تکمیلی است که از موضوع اصلی پشتیبانی می‌کند.

در پژوهش حاضر، رویکرد پژوهشگران به این شکل بود که چارچوب‌های از پیش شناخته را در وهله نخست هدف قرار دادند و با پیشرفت تحقیق و یادداشت‌برداری‌ها چارچوب‌های فرعی پرتکرار دیگری را نیز شناسایی و به چارچوب‌های شناخته‌شده اضافه کردند تا در تحلیل‌ها از آن‌ها استفاده شود.

مرحله ۶: تعاریف عملیاتی

تعاریف عملیاتی چارچوب‌های موردنظر در این پژوهش که به گفته وود^۱ (2004: 65)، «پدیده‌های مورد علاقه را مشخص می‌کنند» و این امکان را فراهم می‌سازند که «محققان مختلف از مفاهیم مذکور به روش‌های یکسانی استفاده و یافته‌ها را باهم مقایسه و مرتبط کنند»، در پژوهش حاضر به شرح زیر تدوین شدند:

چارچوب مسئولیت: «ارائه موضوع یا مشکل به گونه‌ای که مسئولیت ایجاد یا حل را به دولت یا به فرد یا گروهی نسبت دهد (Semetko & Valkenburg, 2000).

چارچوب عاملیت: به نقش تعین کننده نهاد یا فرد در شکل‌گیری وضعیت یا رویداد اطلاق می‌شود.

چارچوب تصادفی بودن: به زاویه دید شبکه‌های خبری مبنی بر غیرعمدی بودن سقوط یا اصابت موشک اطلاق می‌شود.

چارچوب اخلاق: چارچوب ارزش‌های اخلاقی به «اخلاقیات و نسخه‌های اجتماعی» اشاره دارد (Neuman, Just, & Crigler, 1992: 74). در این رویداد هر گونه اشاره به پنهان‌کاری یا دروغ از سوی شبکه‌ها ذیل چارچوب اخلاق دسته‌بندی شده است.

چارچوب تکنیکی: توجه به جنبه‌های فنی رویداد نظیر فرایندهای فنی سقوط یا رمزگشایی از جعبه سیاه ذیل این چارچوب قرار می‌دهد.

چارچوب اعتراض مردمی: هر نوع اشاره‌ای به نارضایتی عمومی در مورد سقوط هواپیما، اعلام دیرهنگام اصابت موشک یا خاکسپاری قربانیان در این چارچوب دسته‌بندی شده است.

چارچوب منافع انسانی: «دادن چهره‌ای انسانی یا زاویه‌ای احساسی به بازنمایی هر رویداد، موضوع یا مشکل» (Semetko & Valkenburg, 2000). بر اساس دیدگاه نیومن^۲، جاست^۳ و کریگلر^۴ (1992) نیز چارچوب تأثیر انسانی بر «تشريح افراد و گروه‌های متأثر از یک موضوع» تمرکز دارد.

1. Wood

2. Neuman

3. Just

چارچوب همکاری‌های بین‌المللی: هر نوع توجه رسانه‌ها به مشارکت بین‌المللی در روشن شدن موضوع، حل و فصل بحران یا رسیدگی به وضعیت قربانیان و بازماندگان ذیل این چارچوب قرار می‌گیرد.

چارچوب خشونت: اشاره به خشونت کلامی یا فیزیکی اعمال شده در جریان ناآرامی پس از اعلام اصابت موشک چه از سوی شهروندان و چه از سوی نیروهای امنیتی تحت عنوان چارچوب خشونت دسته‌بندی شده است.

چارچوب عدالت: هر نوع اشاره به احراق حقوق قربانیان سقوط هوایپما و بازماندگان آن ذیل این چارچوب قرار می‌گیرد.

چارچوب جنگ مقدس: به روایتی اطلاق می‌شود که تنش میان ایران و آمریکا را رؤیایی خیر و شر تلقی کرده و قربانیان سقوط را شهید اطلاق می‌کند.

چارچوب حقوقی: این چارچوب شامل هرگونه اشاره شبکه‌های تلویزیونی به ضرورت یا فرایند پیگیری حقوقی رویداد است.

چارچوب توطئه: هر محتوایی که دربردارنده زاویه دید توطئه‌آمیز در خصوص سقوط هوایپما، تنش میان ایران و ایالات متحده، روایت‌های رسانه‌ای و ناآرامی‌های داخلی باشد، در چارچوب توطئه قرار می‌گیرد.

چارچوب جعبه پاندورا: توجه به جنبه‌های رازآلود رویداد و اشاره به ابهام یا وجود ناگفته‌ها در مورد رویداد ذیل این چارچوب دسته‌بندی می‌شود.

چارچوب پیامدها: این چارچوب دربردارنده اشاره شبکه‌های خبری به عوابقی است که سقوط هوایپما ممکن است بر روابط ایران با سایر کشورها یا وضعیت اقتصادی و اجتماعی ایران داشته باشد.

مرحله ۷: شناسایی چارچوب‌های خبری

چگونگی شناسایی چارچوب‌های خبری در این پژوهش مبتنی بر تکنیک آلوزی^۱ (Alozie²)

1. Crigler
2. Alozie

(۶۶) است که موارد زیر را پیشنهاد می کند:

مرحله ۱: خواندن چندین باره محتوا و در عین حال، یادداشت برداری توصیفی در مورد محتوا.

مرحله ۲: خواندن دوم برای شناسایی مضامین تکرار شونده، چارچوب‌ها، ارزش‌ها و دسته‌بندی‌های موضوعی.

مرحله ۳: تفسیر عمیق محتوا.

یافته‌های پژوهش

تحلیل چارچوب به منظور توصیف محتوای شبکه‌های خبری شاخص جهان، از زمان سقوط هواپیما تا یک هفته پس از اعلام اصابت موشک، انجام گرفت. برای این منظور، در مجموع ۶۶۳ مطلب تحلیل شد. وب‌سایت شبکه‌های بی‌بی‌سی فارسی، شبکه خبر، ایران اینترنشنال، بی‌بی‌سی جهانی، سی‌ان‌ان، فاکس نیوز، یورونیوز و راشاتودی رسانه‌هایی بودند که بر روی آن‌ها تحلیل انجام شد. در ادامه، جداول مقایسه‌ای و نیز منفرد مربوط به هر یک از شبکه‌ها آورده شده است:

جدول ۱. توزیع فراوانی و درصد محتوا مرتبط با سقوط هواپیمای اوکراینی در وب‌سایت‌های

رسانه‌های خبری مورد بررسی

جمع		بعد از اعلام اصابت موشک		بعد از سقوط		شبکه / حجم مطلوب
درصد سطحی	فراآنی	درصد سطحی	فراآنی	درصد سطحی	فراآنی	
۱۰۰	۳۰	۵۶,۷	۱۷	۴۳,۳	۱۳	شبکه خبر
۴,۵۲		۳,۹		۵,۷		
۱۰۰	۶۱	۷۲,۱	۴۴	۲۷,۹	۱۷	بی‌بی‌سی فارسی
۹,۲		۱۰,۱		۷,۵		
۱۰۰	۱۴۰	۹۰	۱۲۶	۱۰	۱۴	ایران اینترنشنال
۲۱,۱۲		۲۸,۹		۶,۲		
۱۰۰	۵۱	۵۱	۲۶	۴۹	۲۵	بی‌بی‌سی جهانی
۷,۷		۵,۹۶		۱۱		

جمع		بعد از اعلام اصابت موشك		بعد از سقوط		شبکه / حجم مطلوب
درصد سطري	فراوانی	درصد سطري	فراوانی	درصد سطري	فراوانی	
درصد ستوني		درصد ستوني		درصد ستوني		
۱۰۰	۵۶	۶۹,۶۴	۳۹	۳۰,۳۶	۱۷	راشتودی
۸,۴۴		۸,۹		۷,۵		
۱۰۰	۱۷۳	۴۲,۷۸	۷۶	۵۷,۲۲	۹۹	سیانان
۲۶,۱		۱۷		۴۳,۶		
۱۰۰	۶۹	۷۸,۲۶	۵۴	۲۱,۷۴	۱۵	فاکس نیوز
۱۰,۴		۱۲,۴		۶,۶		
۱۰۰	۸۳	۶۷,۴۷	۵۶	۳۲,۵۳	۲۷	یورونیوز
۱۲,۵۲		۱۲,۸۴		۱۱,۹		
۱۰۰	۶۶۳	۶۵,۷۶	۴۳۶	۳۴,۲۴	۲۲۷	جمع کل
۱۰۰		۱۰۰		۱۰۰		

همان‌طور که در جدول یک می‌توان مشاهده کرد، بیشترین اخبار تولیدشده در مورد رویداد مربوط به سیانان (۱۷۳ مطلب) و کمترین میزان خبر و گزارش تولیدی مربوط به شبکه خبر (۳۰ مطلب) است. سیانان به‌نهایی بیش از یک‌چهارم اخبار و گزارش‌های خبری مربوط به سقوط هواپیما را تولید کرده است که این نکته حاکی از برجهسته‌سازی رویداد مذکور در این شبکه است. رتبه دوم تولید خبر و گزارش متعلق به ایران اینترنشنال (۱۴۰ مطلب) است که فاصله زیادی نیز با دیگر شبکه خبری فارسی‌زبان ماهواره‌ای یعنی بی‌بی‌سی فارسی دارد.

علاوه براین، جدول یک این نکته را نیز نشان می‌دهد که پس از اعلام اصابت موشك به هواپیمای اوکراینی، در میزان توجه وب‌سایت‌های شبکه‌های خبری به این موضوع تغییری عمده به وجود آمد. چنان‌که در داده‌های جدول نیز مشهود است، در مرحله اول (بعد از سقوط)، ایران اینترنشنال کمترین توجه را به رویداد نشان داد، به‌طوری‌که تنها ۱۴ خبر در مورد موضوع سقوط منتشر کرد. ولی در مرحله دوم (اعلام اصابت موشك)، این عدد به ۱۲۶ مطلب، یعنی به بیش از یک‌چهارم مجموع اخبار تولیدی رسید.

به این ترتیب، بیشترین میزان افزایش توجه به رویداد به ایران اینترنشنال با افزایش ۹ برابری تولید محتوا و پس از آن به فاکس نیوز با تغییر ۳ برابری مربوط می‌شود.

کمترین میزان مطلب تولیدی در هر دو مرحله متعلق به شبکه خبر است و پس از افزایش مشهود ارزش خبری رویداد در مرحله دوم، رویکرد شبکه خبر در تولید محتوا تفاوت چندانی نکرد. غیر از شبکه خبر و بی‌بی‌سی جهانی، سایر شبکه‌ها پس از اعلام اصابت موشک تولید محتوای خود را ۲ تا ۳ برابر افزایش دادند. البته سی‌ان‌ان در این زمینه رفتاری متفاوت با بقیه نشان داد: پوشش خبری سی‌ان‌ان در مقایسه با سایر شبکه‌های خبری در مرحله اول بسیار گسترده است و پس از اعلام اصابت موشک نیز میزان محتوای تولیدی این شبکه پس از ایران اینترنشنال در رتبه دوم قرار دارد، ولی در مقایسه با مرحله اول تعداد محتوای تولیدی این شبکه کاهش حدوداً ۵ درصدی نشان می‌دهد.

جدول ۲. چارچوب‌بندی سقوط در وب‌سایت شبکه بی‌بی‌سی فارسی

جمع		بعد از اعلام اصابت موشک		بعد از سقوط		چارچوب/شبکه
درصد سطحی	فرآوانی	درصد سطحی	فرآوانی	درصد سطحی	فرآوانی	
۱۰۰	۲۷	۷۰,۴	۱۹	۲۹,۶	۸	مسئولیت
۲۸,۱۲		۲۶,۸		۳۲		
۱۰۰	۱۲	۵۸,۴	۷	۴۱,۶	۵	تصادفی بودن
۱۲,۵		۹,۸		۲۰		
۱۰۰	۵	۶۰	۳	۴۰	۲	عاملیت
۵,۲		۴,۳		۸		
۱۰۰	۳	۳۳,۳	۱	۶۶,۷	۲	تکنیکی
۳,۱۳		۱,۴		۸		
۱۰۰	۵	۱۰۰	۵	۰	۰	منافع انسانی
۵,۲		۷,۰۴		۰		
۱۰۰	۴	۱۰۰	۴	۰	۰	توطن
۴,۱۶		۵,۶		۰		
۱۰۰	۵	۲۰	۱	۸۰	۴	جعبه پاندورا

جمع		بعد از اعلام اصابت موشك		بعد از سقوط		چارچوب شبکه
درصد سطحی	فراآنی	درصد سطحی	فراآنی	درصد سطحی	فراآنی	
درصد ستونی		درصد ستونی		درصد ستونی		
۵,۲		۱,۴		۱۶		
۱۰۰	۱۵	۸۰	۱۲	۲۰	۳	حقوقی
۱۵,۶۳		۱۶,۹		۱۲		
۱۰۰	۳	۶۶,۷	۲	۳۳,۳	۱	همکاری‌های بین‌المللی
۳,۱۳		۲,۸		۴		
۱۰۰	۵	۱۰۰	۵	۰	۰	اعتراض مردمی
۵,۲		۷,۰۴		۰		
۱۰۰	۳	۱۰۰	۳	۰	۰	خشونت
۳,۱۳		۴,۳		۰		
۱۰۰	۶	۱۰۰	۶	۰	۰	اخلاق
۶,۲۶		۸,۴		۰		
۱۰۰	۲	۱۰۰	۲	۰	۰	پیامدها
۲,۱		۲,۸		۰		
۱۰۰	۱	۱۰۰	۱	۰	۰	عدالت
۱,۰۴		۱,۴		۰		
۱۰۰	۹۶	۷۳,۹۶	۷۱	۲۶,۰۴	۲۵	جمع کل
۱۰۰		۱۰۰		۱۰۰		

همان‌طور که جدول شماره ۲ نشان می‌دهد، بی‌بی‌سی فارسی از سه چارچوب اصلی، شامل چارچوب مسئولیت (۲۸,۱۲ درصد)، تصادفی بودن (۱۲,۵ درصد) و حقوقی (۱۵,۶۳ درصد) برای پوشش خبر سقوط هواپیمای اوکراینی استفاده کرده است. همنشینی این سه چارچوب نشان‌دهنده رویکرد میانه بی‌بی‌سی فارسی در مورد رویداد است.

در بی‌بی‌سی فارسی، تنوع چارچوب‌ها و برجستگی رویداد به‌طور محسوسی پس از اعلام اصابت موشك تغییر کرد. با هم‌کناری چارچوب منافع انسانی، اعتراض مردمی، خشونت، اخلاق و عدالت، موضع افکار عمومی درباره سقوط در بی‌بی‌سی فارسی پوشش

چارچوب‌بندی سقوط هوایی‌پی‌اس ۷۵۲ در...؛ کاووسی و زردار | ۱۷۹

داده شد. این شبکه زاویه دید مذکور را به طور محسوسی با استفاده از چارچوب توطئه مدنظر حکومت ایران و چارچوب تصادفی بودن و نیز چارچوب حقوقی تعديل کرده است. به این معنا که در این شبکه، در کنار نمایش اختلاف به پنهان کاری و نشان دادن ابعاد انسانی رویداد، وزن اصلی به تصادفی بودن و حقوقی بودن مسئله داده شده است.

جدول ۳. چارچوب‌بندی سقوط در وب‌سایت شبکه خبر

جمع		بعد از اعلام اصابت موشک		بعد از سقوط		چارچوب/شبکه
درصد سطحی	فرآوانی	درصد سطحی	فرآوانی	درصد سطحی	فرآوانی	
۱۰۰	۱۰	۸۰	۸	۲۰	۲	مسئولیت
۱۶,۷		۱۸,۶		۱۱,۸		
۱۰۰	۲۹	۶۹	۲۰	۳۱	۹	تصادفی بودن
۴۸		۴۳,۵		۵۲,۹		
۱۰۰	۱	۰	-	۱۰۰	۱	عاملیت
۱,۶		۰		۵,۹		
۱۰۰	۱	۰	-	۱۰۰	۱	تکنیکی
۱,۶		۰		۵,۹		
۱۰۰	۱	۱۰۰	۱	۰	-	منافع انسانی
۱,۶		۲,۳		۰		
۱۰۰	۷	۴۲,۸۶	۳	۵۷,۱۴	۴	توطئه
۱۱,۷		۷		۲۳,۵		
۱۰۰	۱	۱۰۰	۱	۰	-	جعبه پاندورا
۱,۶		۲,۳		۰		
۱۰۰	۳	۱۰۰	۳	۰	-	همکاری‌های بین‌المللی
۵		۷		۰		
۱۰۰	۷	۱۰۰	۷	۰	-	جنگ مقدس
۱۱,۷		۱۶,۲۷		۰		
۱۰۰	۶۰	۷۱,۶	۴۳	۲۸,۴	۱۷	جمع کل
۱۰۰		۱۰۰		۱۰۰		

وبسایت شبکه خبر در مورد سقوط هواپیما پوشش خبری بسیار محدودی دارد. تنوع چارچوب‌ها در مرحله نخست بسیار اندک است و تنها بعد از اعلام اصابت موشك است که شبکه مذکور زوایای متنوعتری از موضوع را موردنوجه قرار می‌دهد. مهم‌ترین نقطه تمرکز شبکه خبر «تصادفی بودن» رویداد است. این شبکه به‌طور خاص پس از اعلام اصابت موشك بر «خطای انسانی» تأکید می‌کند.

چارچوب مهم دیگر در شبکه خبر، پس از اعلام اصابت موشك، چارچوب مسئولیت است و این شبکه با برجسته کردن آن، ایالات متحده آمریکا را به‌دلیل آغاز منازعه‌ای که نتیجه آن وقوع این خطای انسانی و سقوط هواپیماست، سرزنش می‌کند. این چارچوب ملازم چارچوب دیگری است که مختص شبکه خبر است: در روایت شبکه خبر، قربانیان سقوط هواپیما در منازعه دو جبهه خیر و شر کشته شده‌اند و لذا رویداد سقوط هواپیما و پیامدهای بعدی را در چارچوب «جنگ مقدس» صورت‌بندی می‌کند. همچنین شبکه خبر، روایت‌های رسانه‌ای مطرح شده یا اظهارنظر مقامات کشورهای دیگر در گیر در رویداد را در صورتی که در تقابل با روایت خود باشد، «توطنه‌آمیز» و تفرقه‌افکنانه تعبیر می‌کند. سایر چارچوب‌ها حضوری کمنگ و حاشیه‌ای در روایت شبکه خبر دارند.

جدول ۴. چارچوب‌بندی سقوط در وبسایت بی‌بی‌سی جهانی

جمع		بعد از اعلام اصابت موشك		بعد از سقوط		چارچوب/شبکه
درصد سطحی	فراآنی	درصد سطحی	فراآنی	درصد سطحی	فراآنی	
درصد ستونی		درصد ستونی		درصد ستونی		
۱۰۰	۲۱	۶۶,۶	۱۴	۳۳,۴	۷	مسئولیت
۳۰,۹		۳۵		۲۵		
۱۰۰	۱۳	۶۱,۵	۵	۳۸,۵	۸	تصادفی بودن
۱۹,۱		۱۲,۵		۲۸,۶		
۱۰۰	۷	۷۱,۴	۵	۲۸,۶	۲	عاملیت
۱۰,۳		۱۲,۵		۷,۱		

چارچوب بندی سقوط هواپیمای پی اس ۷۵۲ در ...؛ کاووسی و زردار | ۱۸۱

جمع		بعد از اعلام اصابت موشک		بعد از سقوط		چارچوب شبکه
درصد سطحی	فرآوانی	درصد سطحی	فرآوانی	درصد سطحی	فرآوانی	
درصد ستونی		درصد ستونی		درصد ستونی		
۱۰۰	۹	۳۳,۴	۳	۶۶,۶	۶	منافع انسانی
۱۳,۲		۷,۵		۲۱,۴		
۱۰۰	۴	۰	-	۱۰۰	۴	جعبه پاندورا
۵,۹		۰		۱۴,۳		
۱۰۰	۱	۱۰۰	۱	۰	-	حقوقی
۱,۵		۲,۵		۰		
۱۰۰	۱	۰	-	۱۰۰	۱	همکاری‌های بین‌المللی
۱,۵		۰		۳,۶		
۱۰۰	۷	۱۰۰	۷	۰	-	اعتراض مردمی
۱۰,۳		۱۷,۵		۰		
۱۰۰	۱	۱۰۰	۱	۰	-	خشونت
۱,۵		۲,۵		۰		
۱۰۰	۲	۱۰۰	۲	۰	-	اخلاق
۲,۹		۵		۰		
۱۰۰	۲	۱۰۰	۲	۰	-	عدالت
۲,۹		۵		۰		
۱۰۰	۶۸	۵۸,۸	۴۰	۴۱,۲	۲۸	جمع کل
۱۰۰		۱۰۰		۱۰۰		

تعداد اخبار منتشر شده در بی‌بی‌سی جهانی طی دو مرحله موردنبررسی تغییر محسوسی نداشته، ولی این شبکه نوع قابل توجهی به چارچوب‌های مورداستفاده خود داده است. چارچوب‌های موردنظر بی‌بی‌سی جهانی در مرحله اول، تصادفی بودن (۲۸,۶ درصد)، مسئولیت (۲۵ درصد) و منافع انسانی (۲۱,۴ درصد) است. پس از اعلام رسمی اصابت موشک، توجه به چارچوب مسئولیت (۳۵ درصد) افزایش پیدا کرده و چارچوب عاملیت هم که قبلاً در حاشیه بود، بیشتر بر جسته شده است. توجه به جنبه‌های انسانی رویداد هم به طرز محسوسی کاهش پیدا کرده است.

بی‌بی‌سی جهانی این رویداد را در قالب اعتراض مردمی نیز مورد توجه قرار می‌دهد، اما به چارچوب‌های ملازم آن، یعنی اخلاق، عدالت، خشونت و پیامدهای انسانی توجه اندکی دارد که این امر به طور ضمی نشان‌دهنده تمایل این شبکه به چارچوب‌بندی داستان از منظر نقش دولت‌ها در شکل‌گیری رویداد و درنتیجه، توجه به مسئولیت و عاملیت است.

جدول ۵. چارچوب‌بندی سقوط در وبسایت ایران اینترنشنال

جمع		بعد از اعلام اصابت موشک		بعد از سقوط		چارچوب/شبکه
درصد سطحی	فراآنی	درصد سطحی	فراآنی	درصد سطحی	فراآنی	
۱۰۰	۶۸	۹۱,۲	۶۲	۸,۸	۶	مسئولیت
۲۹,۷		۲۹,۵		۳,۶		
۱۰۰	۳	۶۶,۷	۲	۳۳,۳	۱	تصادفی بودن
۱,۳		۰,۹۵		۵,۳		
۱۰۰	۱۹	۸۴,۲	۱۶	۱۵,۸	۳	عاملیت
۸,۳		۷,۶		۱۵,۸		
۱۰۰	۸	۸۷,۵	۷	۱۲,۵	۱	تکنیکی
۳,۵		۳,۳		۵,۳		
۱۰۰	۹	۷۷,۸	۷	۲۲,۲	۲	منافع انسانی
۳,۹		۳,۳		۱۰,۵		
۱۰۰	۳	۱۰۰	۳	۰	-	توطئه
۱,۳		۱,۴		۰		
۱۰۰	۸	۵۰	۴	۵۰	۴	جعبه پاندورا
۳,۵		۱,۹				
۱۰۰	۲۷	۹۶,۳	۲۶	۳,۷	۱	حقوقی
۱۱,۸		۱۲,۴		۵,۳		
۱۰۰	۸	۸۷,۵	۷	۱۲,۵	۱	همکاری‌های بین‌المللی
۳,۵		۳,۳		۵,۳		
۱۰۰	۲۲	۱۰۰	۲۲	۰	-	اعتراض مردمی
۹,۶		۱۰,۵		۰		

چارچوب بندی سقوط هواپیمای پی اس ۷۵۲ در ...؛ کاووسی و زردار | ۱۸۳

جمع		بعد از اعلام اصابت موشک		بعد از سقوط		چارچوب/شبکه
درصد سطروی	فراآنی	درصد سطروی	فراآنی	درصد سطروی	فراآنی	
درصد ستونی		درصد ستونی		درصد ستونی		
۱۰۰	۲۴	۱۰۰	۲۴	۰	-	خشونت
۱۰,۴		۱۱,۴		۰		
۱۰۰	۱۹	۱۰۰	۱۹	۰	-	اخلاق
۸,۳		۹		۰		
۱۰۰	۹	۱۰۰	۹	۰	-	پیامدها
۳,۹		۴,۳		۰		
۱۰۰	۲	۱۰۰	۲	۰	-	عدالت
۰,۹		۰,۹۵		۰		
۱۰۰	۲۲۹	۹۱,۷	۲۱۰	۸,۳	۱۹	جمع کل
۱۰۰		۱۰۰		۱۰۰		

وبسایت ایران اینترنشنال بیشترین تغییر را طی دو مرحله این رویداد از خود نشان داده است. وبسایت این شبکه پیش از اعلام اصابت مoshک توجه چندانی به سقوط هواپیمای او کراینی نشان نداد و تها به چارچوب مسئولیت و جنبه رازآلود ماجرا توجه کرد. چنان که در جدول یک هم به آن اشاره شد، از نظر حجم خبرهای تولیدی، ایران اینترنشنال پیش از شبکه خبر در رتبه ۷ شبکه‌های موردنبررسی قرار دارد که این نکته نشان می‌دهد رویداد مذکور در ابتدا برای ایران اینترنشنال اهمیت زیادی نداشت.

پس از اعلام اصابت مoshک به هواپیما، حجم تولید خبر ناگهان افزایش قابل ملاحظه‌ای پیدا کرد و تنوع چارچوب‌ها هم به همان میزان افزایش یافت. مهم‌ترین چارچوب از نظر ایران اینترنشنال، چارچوب «مسئولیت» (۲۹,۵ درصد) است. ایران اینترنشنال در اخبار و گزارش‌های خود با چارچوب «عاملیت» (۷,۶ درصد) به مسئولیت دولت ایران و به طور خاص سپاه در سقوط هواپیما اشاره می‌کند. چارچوب حقوقی (۱۲,۵ درصد) در رتبه بعدی قرار گرفته و مقررات بین‌المللی در خصوص چنین رخدادهایی در این شبکه بر جسته شده است.

همچنین ایران ایترنشنال چارچوب «خشونت» (۱۱,۴ درصد)، «اعتراض مردمی» (۱۰,۵ درصد) و «اخلاق» (۹ درصد) را برای ارائه روایت خود در مورد واکنش جامعه ایرانی به سقوط هوایپما بیش از سایر چارچوب‌ها مورد توجه قرار داده است.

جدول ۶. چارچوب‌بندی سقوط در وب‌سایت سی‌ان‌ان

جمع		بعد از اعلام اصابت موشك		بعد از سقوط		چارچوب/شبکه
درصد سطحی	فرآوانی	درصد سطحی	فرآوانی	درصد سطحی	فرآوانی	
درصد ستونی		درصد ستونی		درصد ستونی		
۱۰۰	۶۹	۶۵,۲	۴۵	۳۴,۸	۲۴	مسئولیت
۳۰,۴		۳۳,۳		۲۶,۱		
۱۰۰	۲۶	۸۸,۵	۲۳	۱۱,۵	۳	تصادفی بودن
۱۱,۴		۱۷		۳,۳		
۱۰۰	۸	۱۰۰	۸	۰	-	عاملیت
۳,۵		۵,۹		۰		
۱۰۰	۱۰	۳۰	۳	۷۰	۷	تکیکی
۴,۴		۲,۲		۷,۶		
۱۰۰	۳۰	۳۰	۹	۷۰	۲۱	منافع انسانی
۱۳,۲		۶,۷		۲۲,۸		
۱۰۰	۱	۱۰۰	۱	۰	-	توطنه
۰,۴		۰,۷		۰		
۱۰۰	۱۱	۱۸,۲	۲	۸۱,۸	۹	جعبه پاندورا
۴,۸		۱,۵		۹,۸		
۱۰۰	۲۲	۳۱,۸	۷	۶۸,۲	۱۵	حقوقی
۹,۷		۵,۲		۱۶,۳		
۱۰۰	۱۰	۲۰	۲	۸۰	۸	همکاری‌های بین‌المللی
۴,۴		۱,۵		۸,۷		
۱۰۰	۲۲	۱۰۰	۲۲	۰	-	اعتراض مردمی
۹,۷		۱۶,۳		۰		
۱۰۰	۴	۱۰۰	۴	۰	-	خشونت
۱,۷		۳		۰		

جمع		بعد از اعلام اصابت موشك		بعد از سقوط		چارچوب/شبکه
درصد سطحی	فراآنی	درصد سطحی	فراآنی	درصد سطحی	فراآنی	
درصد ستونی		درصد ستونی		درصد ستونی		
۱۰۰	۶	۱۰۰	۶	۰	-	اخلاق
۲,۶		۴,۴		۰		
۱۰۰	۸	۳۷,۵	۳	۶۲,۵	۵	پیامدها
۳,۵		۲,۲		۵,۴		
۱۰۰	۲۲۷	۵۹,۵	۱۳۵	۴۰,۵	۹۲	جمع کل
۱۰۰		۱۰۰		۱۰۰		

سی ان ان تنها شبکه‌ای است که در مرحله اول بعد از سقوط هوایی تعداد خبرهای بیشتری را منتشر کرده، ولی تنوع چارچوب‌ها در مرحله دوم به طور معناداری بیشتر است. به نظر می‌رسد سی ان ان در مرحله اول با تمرکز بر چارچوب «مسئلیت» (۲۶,۱ درصد)، چارچوب «منافع انسانی» (۲۲,۸ درصد) و «حقوقی» (۱۶,۳ درصد) در صدد جلب توجه افکار عمومی بین‌المللی به رویداد سقوط هوایی است. سی ان ان تأکید زیادی بر لزوم روشن کردن ابعاد مختلف ماجرا دارد و به همین دلیل، «جعبه پاندورا» (۹,۸ درصد) در مرحله اول مورد توجه زیادی قرار گرفته است. ولی بعد از اعلام رسمی اصابت موشك، تمرکز این شبکه بر چارچوب‌های «مسئلیت» (۳۳,۳ درصد) و «تصادفی بودن» (۱۷ درصد) است و با بر جسته کردن خطای انسانی، مسئلیت را متوجه منازعه میان ایران و آمریکا در آن برخه زمانی می‌داند. کاستن از توجه به «منافع انسانی» (۶,۷ درصد) در مرحله دوم ممکن است برای کاهش یار روانی رویداد بوده باشد. براساس درصدهای سطحی، روند افزایش توجه به چارچوب مسئلیت از ۳۴,۸ به ۶۵,۲ درصد، چارچوب تصادفی بودن از ۱۱,۵ به ۸۸,۵ درصد و روند کاهشی چارچوب منافع انسانی از ۷۰ به ۳۰ درصد مؤید همین نکته است.

چارچوب بر جسته دیگر سی ان ان در مرحله دوم «اعتراض مردمی» است که در کنار دو چارچوب «اخلاق» (۶ درصد) و «خشونت» (۳ درصد) حضور دارد. البته در مقایسه با چارچوب اعتراض مردمی، این دو کمتر مورد توجه قرار گرفته‌اند.

جدول ۷. چارچوب‌بندی سقوط در وب‌سایت فاکس‌نیوز

جمع		بعد از اعلام اصابت موشک		بعد از سقوط		چارچوب/شبکه
در صد سطحی	فراوانی	در صد سطحی	فراوانی	در صد سطحی	فراوانی	
در صد ستونی		در صد ستونی		در صد ستونی		
۱۰۰	۴۷	۶۸,۱	۳۲	۳۱,۹	۱۵	مسئولیت
۳۵,۳		۳۱,۷		۴۶,۸		
۱۰۰	۲۳	۶۵,۲	۱۵	۳۴,۸	۸	تصادفی بودن
۱۷,۳		۱۴,۸		۲۵		
۱۰۰	۱	۱۰۰	۱	۰	-	عاملیت
۰,۷		۰,۹۹		۰		
۱۰۰	۲	۱۰۰	۲	۰	-	تکنیکی
۱,۵		۱,۹		۰		
۱۰۰	۶	۱۰۰	۶	۰	-	منافع انسانی
۴,۵		۵,۹		۰		
۱۰۰	۲	۰	-	۱۰۰	۲	جعبه پاندورا
۱,۵		۰		۶,۲۵		
۱۰۰	۵	۶۰	۳	۴۰	۲	حقوقی
۳,۸		۲,۹		۶,۲۵		
۱۰۰	۱	۰	-	۱۰۰	۱	همکاری‌های بین‌المللی
۰,۷		۰		۳,۲		
۱۰۰	۲۱	۱۰۰	۲۱	۰	-	اعتراض مردمی
۱۵,۸		۲۰,۸		۰		
۱۰۰	۱۱	۱۰۰	۱۱	۰	-	خشونت
۸,۳		۱۰,۹		۰		
۱۰۰	۷	۴۲,۹	۳	۵۷,۱	۴	اخلاق
۵,۲		۲,۹		۱۲,۵		
۱۰۰	۷	۱۰۰	۷	۰	-	پیامدها
۵,۲		۶,۹		۰		
۱۰۰	۱۳۳	۷۶	۱۰۱	۲۴	۲۲	جمع کل
۱۰۰		۱۰۰		۱۰۰		

وبسایت فاکس نیوز در مقایسه با سی‌ان‌ان، در مرحله اول اخبار سقوط هوایی‌مای اوکراینی را بسیار محدودتر پوشش داده، ولی پس از اعلام خبر اصابت موشک، حجم محتوای تولیدی آن به بیش از سه برابر افزایش یافته است. این شبکه از نظر چارچوب‌های مورداستفاده با سی‌ان‌ان مشابه دارد. به این معنا که پس از اعلام خبر اصابت موشک، همزمان با افزایش توجه به چارچوب «مسئلیت» (از ۳۱,۹ به ۶۸,۱ درصد)، چارچوب «تصادفی بودن» (از ۳۴,۸ به ۶۵,۲ درصد) را هم بر جسته کرده است.

علاوه بر این، فاکس نیوز «اعتراضات مردمی» (۲۰,۸ درصد) را همراه با چارچوب «خشونت» (۱۰,۹ درصد) بر جسته کرده و برخلاف سی‌ان‌ان، پس از اعلام اصابت موشک، به «منافع انسانی» (۵,۹ درصد) توجه کرده است که این امر نشان می‌دهد تصویر مدنظر فاکس نیوز تصویری حاکی از تنفس و التهاب پس از اعلام رسمی اصابت موشک است.

جدول ۸. چارچوب‌بندی سقوط در وبسایت یورو نیوز

جمع		بعد از اعلام اصابت موشک		بعد از سقوط		چارچوب/شبکه
درصد سطحی	فرآوانی	درصد سطحی	فرآوانی	درصد سطحی	فرآوانی	
درصد ستونی		درصد ستونی		درصد ستونی		
۱۰۰	۴۰	۷۵	۳۰	۲۵	۱۰	مسئلیت
۳۴,۵		۳۵,۷		۳۱,۲۵		
۱۰۰	۷	۸۵,۷	۶	۱۴,۳	۱	تصادفی بودن
۶		۷,۱		۳,۱		
۱۰۰	۸	۳۷,۵	۳	۶۲,۵	۵	عاملیت
۶,۹		۳,۶		۱۵,۶		
۱۰۰	۲	۵۰	۱	۵۰	۱	تکنیکی
۱,۷		۱,۲		۳,۱		
۱۰۰	۱۰	۸۰	۸	۲۰	۲	منافع انسانی
۸,۶		۹,۵		۶,۳		
۱۰۰	۲	۵۰	۱	۵۰	۱	توطنی
۱,۷		۱,۲		۳,۱		
۱۰۰	۴	۰	-	۱۰۰	۴	جعبه پاندورا

جمع		بعد از اعلام اصابت موشك		بعد از سقوط		چارچوب شبکه
درصد سطحی	فراوانی	درصد سطحی	فراوانی	درصد سطحی	فراوانی	
درصد ستونی		درصد ستونی		درصد ستونی		
۳,۴		۰		۱۲,۵		
۱۰۰	۱۲	۸۳,۳	۱۰	۱۶,۷	۲	حقوقی
۱۰,۳		۱۱,۹		۶,۳		
۱۰۰	۱۰	۵۰	۵	۵۰	۵	همکاری‌های بین‌المللی
۸,۶		۵,۹		۱۵,۶		
۱۰۰	۱۰	۱۰۰	۱۰	۰	-	اعتراض مردمی
۸,۶		۱۱,۹		۰		
۱۰۰	۳	۱۰۰	۳	۰	-	خشونت
۲,۶		۳,۶		۰		
۱۰۰	۵	۱۰۰	۵	۰	-	اخلاق
۴,۳		۵,۹		۰		
۱۰۰	۳	۶۶,۶	۲	۳۳,۴	۱	پیامدها
۲,۶		۲,۴		۳,۱		
۱۰۰	۱۱۶	۷۲,۴	۸۴	۲۷,۶	۳۲	جمع کل
۱۰۰		۱۰۰		۱۰۰		

بررسی حجم محتوای تولیدی وب‌سایت یورونیوز نشان می‌دهد که توجه به رویداد پس از اعلام اصابت موشك به بیش از دوبارابر رسیده است. مهم‌ترین چارچوب‌ها برای یورونیوز «مسئولیت» (۳۱,۲۵ درصد)، «عاملیت» (۱۵,۶ درصد) و «همکاری‌های بین‌المللی» (۱۵,۶ درصد) است و «جعبه پاندورا» (۱۲,۵ درصد) در رتبه بعدی اهمیت قرار دارد. از منظر این شبکه، مهم‌ترین مسئله، نسبت دادن مسئولیت رویداد و مشخص کردن عامل سقوط هواپیماست و برای رمزگشایی از واقعه، همکاری‌های بین‌المللی مهم‌ترین راه حل است و به همین دلیل، یورونیوز بیش از سایر شبکه‌های خبری این چارچوب را برجسته می‌کند.

چارچوب‌بندی سقوط هوایی‌پی‌اس ۷۵۲ در...؛ کاووسی و زردار | ۱۸۹

پس از اعلام اصابت موشک، تأکید بر چارچوب مسئولیت سه برابر افزایش یافته است و هم‌زمان این شبکه بر تصادفی بودن رویداد تأکید می‌کند- چارچوبی که در روزهای قبل از آن کاملاً در حاشیه بود. با روشن شدن موضوع، چارچوب‌های جعبه پاندورا و همکاری‌های بین‌المللی کمرنگ شدند و به جای آن‌ها چارچوب‌های «حقوقی» (۱۱,۹ درصد) و «منافع انسانی» (۹,۵ درصد) بر جسته شدند که این وضعیت ناشی از اهمیت پیدا کردن قربانیان، بازماندگان و مسیرهای حقوقی مواجهه با رخداد است.

جدول ۹. چارچوب‌بندی سقوط در وب‌سایت راشاتودی

جمع		بعد از اعلام اصابت موشک		بعد از سقوط		چارچوب/شبکه
درصد سطحی	فرآوانی	درصد سطحی	فرآوانی	درصد سطحی	فرآوانی	
۱۰۰	۲۷	۶۹,۴	۱۹	۲۹,۶	۸	مسئولیت
۳۳,۳		۳۵,۲		۲۹,۶		
۱۰۰	۱۷	۶۴,۷	۱۱	۳۵,۳	۶	تصادفی بودن
۲۱		۲۰,۴		۲۲,۲		
۱۰۰	۴	۱۰۰	۳	۰	-	عاملیت
۳,۷		۵,۵		۰		
۱۰۰	۴	۵۰	۲	۵۰	۲	تکنیکی
۴,۹		۳,۷		۷,۴		
۱۰۰	۸	۷۵	۶	۲۵	۲	منافع انسانی
۹,۹		۱۱,۱		۷,۴		
۱۰۰	۷	۸۵,۷	۶	۱۴,۳	۱	توطنه
۸,۶		۱۱,۱		۳,۷		
۱۰۰	۷	۲۸,۶	۲	۷۱,۴	۵	جعبه پاندورا
۸,۶		۳,۷		۱۸,۵		
۱۰۰	۱	۱۰۰	۱	۰	-	حقوقی
۱,۲		۱,۸۵		۰		
۱۰۰	۳	۳۳,۴	۱	۶۶,۶	۲	همکاری‌های بین‌المللی
۳,۷		۱,۸۵		۷,۴		

جمع		بعد از اعلام اصابت موشك		بعد از سقوط		چارچوب شبکه
درصد سطحی	فراوانی	درصد سطحی	فراوانی	درصد سطحی	فراوانی	
درصد ستونی		درصد ستونی		درصد ستونی		
۱۰۰	۳	۱۰۰	۳	.	-	اعتراض مردمی
۳,۷		۵,۵		.		
۱۰۰	۱	.	-	۱۰۰	۱	اخلاق
۱,۲		.		۳,۷		
۱۰۰	۸۱	۶۶,۷	۵۴	۳۳,۳	۲۷	جمع کل
۱۰۰		۱۰۰		۱۰۰		

وبسایت شبکه تلویزیونی راشاتودی رویداد سقوط را در سطح محدودی پوشش داده، اما این میزان در مرحله دوم به بیش از دو برابر رسیده است. پس از سقوط هوایپیما، سه چارچوب «مسئولیت» (۲۹,۶ درصد)، «تصادفی بودن» (۲۲,۲ درصد) و «جعبه پاندورا» (۱۸,۵ درصد) بیشترین توجه را به خود جلب کرده‌اند. راشاتودی ضمن اینکه بر لزوم روشن شدن علت سقوط تأکید دارد، آن را سانحه‌ای غیرعمدی چارچوب‌بندی کرده است.

پس از اعلام اصابت موشك، توجه به چارچوب «مسئولیت» (۳۵,۲ درصد) افزایش پیدا کرده است. علاوه بر این، چارچوب «تصادفی بودن» (۲۰,۴ درصد) همچنان در جایگاه دوم قرار دارد، هرچند به دلیل افزایش تنوع چارچوب‌ها، وزن آن کمتر شده است. راشاتودی جزو محدود وبسایتهاست که چارچوب «توطنه» (۱۱,۱ درصد) مورد توجه شبکه خبر را برجسته کرده، به طوری که این چارچوب همراه با چارچوب «منافع انسانی» (۱۱,۱ درصد) در رده سوم اهمیت قرار گرفته است. همچنین راشاتودی به چارچوب‌هایی نظیر «اعتراض مردمی»، «اخلاق» و «خشونت» توجه زیادی نکرده که این نکته حاکی از نزدیکی سوگیری این شبکه با شبکه خبر است.

چارچوب‌بندی سقوط هواپیمای پی‌اس ۷۵۲ در ...؛ کاووسی و زردار | ۱۹۱

جدول ۱۰. توزیع چارچوب‌های خبری سقوط هواپیمای اوکراینی در وب‌سایت‌های شبکه‌های

خبری بر حسب درصد

شبکه خبر	شبكhe راشاهده	بورونیوز	ایران اینترنشنال	ایران فارسی	بی‌بی‌سی جهانی	فکس نیوز	سی‌ان‌ان	چارچوب اشبکه
۱۶,۷	۳۳,۳	۳۴,۵	۲۹,۷	۲۸,۱۲	۳۰,۹	۳۵,۳	۳۰,۴	مسئولیت
۴۸	۲۱	۶	۱,۳	۱۲,۵	۱۹,۱	۱۷,۳	۱۱,۴	تصادفی بودن
۱,۶	۳,۷	۶,۹	۸,۳	۵,۲	۱۰,۳	۰,۷	۳,۵	عاملیت
۱,۶	۴,۹	۱,۷	۲,۵	۳,۱۳	۰	۱,۵	۴,۴	تکنیکی
۱,۶	۹,۹	۸,۶	۳,۹	۵,۲	۱۳,۲	۴,۵	۱۳,۲	منافع انسانی
۱۱,۷	۸,۶	۱,۷	۱,۳	۴,۱۶	۰	۰	۰,۴	توطنه
۱,۶	۸,۶	۳,۴	۳,۵	۵,۲	۵,۹	۱,۵	۴,۸	جعبه پاندورا
۰	۱,۲	۱۰,۳	۱۱,۸	۱۵,۶۳	۱,۵	۳,۸	۹,۷	حقوقی
۵	۳,۷	۸,۶	۳,۵	۳,۱۳	۱,۵	۰,۷	۴,۴	همکاری‌های بین‌المللی
۰	۳,۷	۸,۶	۹,۶	۵,۲	۱۰,۳	۱۵,۸	۹,۷	اعتراض مردمی
۰	۰	۲,۶	۱۰,۴	۳,۱۳	۱,۵	۸,۳	۱,۷	خشونت
۰	۱,۲	۴,۳	۸,۳	۶,۲۶	۲,۹	۵,۲	۲,۶	اخلاق
۰	۰	۲,۶	۳,۹	۲,۱	۰	۵,۲	۳,۵	پیامدها
۰	۰	۰	۰,۹	۱,۰۴	۲,۹	۰	۰	عدالت
۱۱,۷	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	جنگ مقدس
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	جمع (درصد)

بررسی چارچوب‌ها در وب‌سایت‌های ۸ شبکه مورد بررسی نشان می‌دهد تقریباً همه آن‌ها (به استثنای شبکه خبر)، بیشترین وزن را به چارچوب «مسئولیت» داده‌اند و ذهن مخاطبان را متوجه جست‌وجوی این نکته کرده‌اند که چه افراد، نهادها یا عواملی مسئول سقوط هواپیما بوده‌اند. غیرعمدی بودن سقوط چارچوب اولویت‌دار بعدی است. بیشترین تأکید بر غیرعمدی بودن را در شبکه خبر و کمترین تأکید بر این چارچوب را در ایران اینترنشنال می‌توان مشاهده کرد.

شبکه خبر چارچوب‌های اعتراض مردمی، اخلاق و خشونت را به کلی نادیده گرفته و در مقابل، ایران اینترنشنال بیشتر از تمام دیگر شبکه‌ها بر این چارچوب‌ها تمرکز کرده است، به طوری که می‌توان نتیجه گرفت این دو شبکه در چارچوب‌بندی رویداد سقوط در نقطه مقابل هم قرار دارند. همچنین چارچوب توطئه مدنظر شبکه خبر در سایر شبکه‌ها برجسته نشده است. تنها راشاتودی در این زمینه استثناست؛ بنابراین، با توجه به سایر چارچوب‌های مورداستفاده در وبسایت راشاتودی، می‌توان ادعا کرد این شبکه بیشترین نزدیکی را به شبکه خبر دارد. علاوه‌براین، هیچ‌یک از شبکه‌های موردبررسی چارچوب جنگ مقدس شبکه خبر را اقتباس نکردن.

بررسی‌ها نشان می‌دهد چارچوب تکنیکی و عدالت در تمام شبکه‌های موردبررسی حاشیه‌ای بوده‌اند و توجه چندانی دریافت نکرده‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج حاصل از تحلیل وبسایت‌های شبکه‌های خبری هشتگانه در دو محور کلی قابل طبقه‌بندی است: ۱- سطح توجه اغلب شبکه‌های خبری به رخداد، پس از اعلام اصابت موشک افزایش پیداکرده، ولی الگوی توجه به آن در این شبکه‌ها متفاوت است. از میان هشت شبکه، فقط حجم محتوای بی‌بی‌سی جهانی و سی‌ان‌ان در دو مرحله افزایش پیدا نکرد. ثابت ماندن حجم محتوای تولیدشده در بی‌بی‌سی جهانی ممکن است حاصل سیاست‌های این شبکه خدمت عمومی باشد. مراجعته به دستورالعمل‌های این شبکه نشان می‌دهد که در آن بر بی‌طرفی، توازن خبری و توجه به منفعت عمومی در انتشار اخبار تأکید زیادی شده است؛ اما در مورد سی‌ان‌ان مسئله کاملاً متفاوت است. سی‌ان‌ان به محض سقوط هواپیما به طور گسترده و همه‌جانبه رخداد را پوشش داد و زاویه دید کنشگران متنوع را مطرح کرد. به همین دلیل، پس از اعلام اصابت موشک، شبکه‌های خبری دیگر در واقع چارچوب‌هایی را مطرح کردند که سی‌ان‌ان قبل‌آن‌ها را مطرح کرده بود. در مقایسه با سایر شبکه‌ها، پوشش خبری سی‌ان‌ان همچنان گسترده باقی ماند اما میزان آن، نسبت به عملکرد خود این شبکه در مرحله اول، اندکی کمتر شد.

ایران اینترنشنال، به منزله نمونه‌ای منحصر به فرد، در مرحله اول توجهی به رخداد نداشت، اما بلا فاصله بعد از اعلام اصابت موشک، پوشش گسترده خبری را آغاز کرد. شبکه خبر تنها شبکه‌ای است که در هر دو مرحله توجه حداقلی به رویداد را در دستور کار قرار داد. نقش ایران در این رخداد این سیاست را توضیح می‌دهد. راشاتودی، با اندک فاصله‌ای از شبکه خبر، همین الگو را تکرار می‌کند.

۲- رویکرد کلی وب‌سایت‌های شبکه‌های مذکور برای چارچوب‌بندی اخبار سقوط هواپیما متفاوت است. الگوی مواجهه این شبکه‌های خبری با رویداد مذکور را می‌توان در سه رویکرد مبتنی بر برجسته‌سازی، مبتنی بر محافظه‌کاری و مبتنی بر حاشیه‌رانی دسته‌بندی کرد. بهمین اساس، وب‌سایت‌های هشتگانه مورد بررسی در سه گروه تقسیم شده‌اند.

وب‌سایت‌های گروه اول تلاش می‌کنند افکار عمومی را درمورد موضوع حساس کنند. سه شبکه ایران اینترنشنال، سی‌ان‌ان و فاکس نیوز را می‌توان در این دسته قرار داد. ایران اینترنشنال در یک سر طیف قرار دارد و تمرکز زیادی بر التهابات به جان‌آمده و نسبت‌دادن مسئولیت دارد و در عین حال بر تصادفی بودن رویداد مانور نمی‌دهد. در سر دیگر طیف، سی‌ان‌ان قرار دارد که در عین جلب توجه افکار عمومی به رویداد (چنان‌که در قسمت یافته‌ها بدان اشاره شد)، تصادفی بودن را برجسته می‌کند. فاکس نیوز را می‌توان در میانه این طیف قرار داد.

وب‌سایت‌های گروه دوم، برخلاف گروه اول، میدان‌دار نیستند و تلاش می‌کنند وضعیت میانه‌ای را حفظ کنند. تلویزیون‌های اروپایی یورو نیوز، بی‌بی‌سی جهانی و حتی بی‌بی‌سی فارسی را می‌توان در این دسته قرار داد. این شبکه‌ها پس از سقوط توجه اندکی به موضوع نشان دادند، ولی در دوره پس از اعلام اصابت موشک، پوشش خبری خود را به دو برابر یا بیشتر افزایش دادند. در مقایسه با شبکه‌های گروه اول، تنوع چارچوب‌ها و روایت التهاب ناشی از رخداد در این شبکه‌ها کمتر است.

وب‌سایت‌های گروه سوم شامل شبکه خبر و راشاتودی است که سعی در به حاشیه‌راندن موضوع و کم‌اهمیت نشان دادن آن با تمرکز بر چارچوب‌هایی چون

تصادفی بودن و توطئه دارند. این بی‌اعتنایی به بر جسته کردن موضوع هم در حجم کم مطالب و هم در تنوع اندک چارچوب‌ها قابل مشاهده است. البته راشاتودی در مقایسه با شبکه خبر اهمیت بیشتری به رویداد داده و به وب‌سایت‌های گروه دوم نزدیک‌تر است. به‌این ترتیب، بازنمایی رویداد سقوط هوایی اوکراینی را می‌توان همانند پیوستاری تلقی کرد که در یک‌سوی آن ایران‌ایترنسنال خواهان توجه حداکثری افکار عمومی به ابعاد بحث‌برانگیز ماجراست و در سوی دیگر، شبکه خبر با پوشش حداقلی به‌دبیال کم کردن از اهمیت ماجرا برای مخاطبان خود است.

براساس این گروه‌بندی، می‌توان ادعا کرد بازنمایی شبکه‌ها از سوانح هوایی به‌شدت تحت تأثیر نقشی است که دولت‌های متبع آن‌ها در سانحه ایفا می‌کنند و در درجه دوم، روایت آن‌ها از رخداد مورد نظر منبعث از خطمشی شبکه و موضع رسانه در مورد کشوری است که بیشترین نقش را در سانحه موردنظر دارد و این وضعیت در مورد چارچوب‌بندی سایر سوانح هوایی در دنیا نیز مسبوق به ساقه است. چنان‌که در مطالعه انتمن (۱۹۹۱) نیز به آن اشاره شد، سرنگونی هوایی ایرانی به دست آمریکا ذیل چارچوب تکنیکی قرار گرفت و سقوط جت کره‌ای به دست نیروهای شوروی عملی جنایتکارانه تصویر شد. در مورد سانحه هوایی امریکا خطاً شوروی این نیز می‌توان ردپای بازنمایی بر ساختی رخداد را در چارچوب‌بندی شبکه‌ها مشاهده کرد. صرف نظر از واقعیت بیرونی، معادلات سیاسی و تعاملات میان کشورها بر سازنده معنای هر واقعه‌ای است.

منابع

- زابلی‌زاده، اردشیر (۱۳۹۳). جنگ روایت‌ها. تهران: انتشارات سروش.
- مهدی‌زاده، سید‌محمد؛ بروجردی علوی، مهدخت؛ عسگرزاده، سید‌محسن (۱۳۹۸). «چارچوب‌سازی رویدادهای خبری توسط خبرگزاری‌ها در پیام‌رسان تلگرام: تحلیل چارچوب خبری نطق رؤسای جمهوری اسلامی ایران و آمریکا در مورد برجام». *فصلنامه مطالعات رسانه‌های نوین*. سال پنجم. شماره ۱۹. پاییز ۱۳۹۸، ۶۰-۲۵.
- مهدی‌زاده، سید‌محمد؛ علیزاده، عبدالرحمان (۱۳۹۲). «مقایسه بررسی رسانه‌ای منازعه سوریه در اخبار تلویزیونی صداوسیما ج.ا. و بی‌بی‌سی فارسی». *فصلنامه علوم اجتماعی*. شماره ۳۴-۷۹، ۶۳.
- Alozie, E.(2005). Sudan and South Africa: A framing analysis of Mail & Guardian Online's coverage of Darfur. *Ecquid Novi*, vol. 26 (1): 63-84.
- Arango, T., Bergman, R., & Hubbard, B. (2020). Qassim Suleimani, master of Iran's intrigue, built a Shiite axis of power in Mideast. *The New York Times*, January 13, 2020. Accessed Feb 16, 2022. <https://www.nytimes.com/2020/01/03/obituaries/qassem-soleimani-dead.html?searchResultPosition=1>.
- D'Angelo, P. & Kuypers, J.A. (2010). *Doing news framing analysis: Empirical and theoretical perspectives*. New York: Routledge.
- De Vreese, C. H. (2005). News framing: Theory and typology. *Information Design Journal & Document Design* (13)1.
- Du Plooy, G. M. (ed.) (1997). *Introduction to Communication*. Course Book 2. Communication Research. Cape Town: Juta.
- Entman, R. M. (1991). Framing US coverage of international news: Contrasts in narratives of the KAL and Iran air incidents. *Journal of Communication*, 41 (4): 6–27.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43 (4): 51–58.
- Entman, R. M., Matthes, J., & Pellicano, L. (2009). Nature, sources, and effects of news framing. *The handbook of journalism studies*, 175-190.
- Fourie, P.J. (ed.) (2001). *Media Studies. Volume one: Institutions, Theories and Issues*. Lansdowne: Juta.
- Gamson, W. A., & Modigliani A. (1987). The changing culture of affirmative action. In *Research in Political Sociology*, edited by Braungart R. G., and Braungart, M. M., 137–177. Greenwich, CT: JAI Press.

- Gamson, W. A., and Modigliani, A. (1989). Media discourse and public opinion on nuclear power: A constructionist approach. *American Journal of Sociology*, 95 (1): 1–37.
- Gamson, W. (1992). *Talking politics*. New York: Cambridge University Press.
- Gerken, F., Van Der Land, S. F., & Van Der Meer, T. G. (2016). Crisis in the air: An investigation of AirAsia's crisis-response effectiveness based on frame alignment. *Public Relations Review*, 42 (5): 879–892.
- Goffman, E. (1974). *Frame analysis: An essay on the organization of experience*. Cambridge: Harvard University Press.
- Henderson, J. C. (2003). Communicating in a crisis: Flight SQ 006. *Tourism Management*, 24 (3): 279–287.
- Linström, M. and Marais, W. (2012) Qualitative news frame analysis: A methodology. *Communitas*, 17 21-38. Available from http://scholar.ufs.ac.za:8080/xmlui/bitstream/handle/11660/3650/com_m_v17_n1_a 9.pdf?sequence=3 [accessed 4 August 2019].
- Lück, J., Wessler, H., Wozniak, A., & Lycarião, D. (2018). Counterbalancing global media frames with nationally colored narratives: A comparative study of news narratives and news framing in the climate change coverage of five countries. *Journalism*, 19(12), 1635-1656.
- Moy, P., Tewksbury, D., & Rinke, E. M. (2016). Agenda-setting, priming, and framing. *The International Encyclopedia of Communication Theory and Philosophy*.
- Myslik, B., Khalitova, L., Zhang, T., Tarasevich, S., Kiouisis, S., Mohr, T., Kim, J. Y., Turskakawa, A., Carroll, C., & Golan, G. (2019). Two tales of one crash: Intergovernmental media relations and agenda building during the Smolensk airplane crash. *International Communication Gazette*. DOI: 10.1177/1748048519853766.
- Neuman, W.R., Just, M.R., & Crigler, A.N. (1992). *Common knowledge: News and the construction of political meaning*. Chicago: University of Chicago Press.
- Oliver, M. B., Raney, A. A., & Bryant, J. (2020). Media effects: Advances in theory and research. 4th ed. New York, NY: Routledge.
- Pan, Z., & Kosicki, G. M. (1993). Framing analysis: an approach to news discourse. *Political Communication* 10: 55-76.
- Rodriguez-Toubes, D., & Dominguez-Lopez, Y. (2017). Social media in crisis communication: Germanwings Flight 4U9525. In *Media and Metamedia Management*. Edited by Freire, F. C., Rúas-Araújo, X., Martínez-Fernández, V. A., & López-García, X., 243–249. Cham: Springer.
- Qing, C. 2000. Journalism as Politics: Reporting Hong Kong's Handover in the Chinese Press. *Journalism Studies* 1(4): 665-678.

- Rybalko, S. (2011). Russian dsaster coverage is no accident: How two Russian newspapers and their readers frame a Russian plane crash. *Russian Journal of Communication*, 4 (1–2): 53–71.
- Scheufele, D. A. (1999). Framing as a theory of media effects. *Journal of Communication*, 49(1): 103–122.
- Semetko, H.A. & Valkenburg, P.M. (2000). Framing European politics: A content analysis of press and television news. *Journal of Communication*, 50(2): 93 – 109.
- Shayesteh, F., & Seo, H. (2021). Competing frames on social media: analysis of English and Farsi tweets on Iran plane crash. *The Journal of International Communication*. DOI: 10.1080/13216597.2021.1948439.
- Tewksbury, D., Scheufele, D. A., Bryant, J., & Oliver, M. B. (2009). News framing theory and research. *Media effects: Advances in theory and research*, New York: Routledge.
- Tuchman, G. (1978). *Making news: A study in the construction of reality*. New York: The Free Press.
- Van Der Meer, T. G., & Verhoeven, P. (2013). Public framing organizational crisis situations: Social media versus news media. *Public Relations Review*, 39 (3): 229–231.
- Van Der Meer, T. G., Kroon, A. C., Verhoeven, P., & Jonkman, J. (2019). Mediatization and the disproportionate attention to negative news: The case of airplane crashes. *Journalism Studies*, 20 (6): 783–803.
- Warsihantari, N. K. D., & Putra, I. G. N. (2018). AirAsia crisis communications strategies and Malaysia Airlines: A content analysis. *Journal Komunikasi Ikatan Sarjana Komunikasi Indonesia*, 3 (1): 18–27.
- Wood, J.T. (2004). *Communication Theories in Action: An introduction*. 3rd edition. Canada: Thomson Wadsworth.
- Zafra, N., & Maydell, E. (2018). Facing the void: A case study of Malaysia Airlines' media relations and crisis communication during the MH370 disaster. *Asia Pacific Public Relations Journal*, 19: 41–65.

استناد به این مقاله: کاووسی، لیدا، زردار، زرین. (۱۴۰۱). چارچوب‌بندی سقوط هواپیمای پی‌اس ۷۵۲ در وب‌سایت‌های تلویزیون‌های خبری جهان، فصلنامه مطالعات رسانه‌های نوین، ۸(۲۹)، ۱۹۷-۱۵۵.

DOI: 10.22054/NMS.2022.58509.1139

New Media Studies is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License..

